

Vogelvrienden Krimpen a/d IJssel

Onze Vogels

NUMMER 4 | APRIL | 2022

Nederlandse Bond
van Vogelliefhebbers





Rode kardinaal (*cardinalis cardinalis*)



Blauwe bisschop (*Cyanocompsa cyanoides*)



Frater (*Acanthis flavirostris*)



Driekleurnon (*Lonchura malacca malacca*)

**De geestelijkheid heeft onze vogelwereld
ook weten te vinden. Zie hier een viertal
'geestelijken' uit de vogelwereld.**



INHOUD



In deze uitgave

Rosella's deel 1 5

Roodkopklauwier 9

Kweek met de witkopnon 10

De ene roodstaart
is de andere niet 13

In de keuken van...
Weltvogelpark Walsrode, deel 3 14

Groene kardinaal
(Gubernata cristata) 18



20 Kwartels 7

22 AZUL een factor die iedere kleur-
kanarieliefhebber moet kennen!
-van heldere agaath tot "All Black"!
deel 1

27 Automatisch voeren

28 Lancashire

29 De sperwer (Accipiter nisus)

En verder

- 4 Column voorzitter
- 30 Column keurmeester
- 31 Bondsmededelingen
- 34 NBvV Info
- 34 Colofon
- 35 Kalendervogel

Coverfoto:
Manenduif (*Caloenas nicobarica*)
© H. Branje



Tango

Het zal stil worden aan de Aletta Jacobsstraat in Bergen op Zoom. Sinds jaar en dag worden daar de NB-ringen voor onze leden in eigen beheer geproduceerd. Duizenden ringen per dag verlaten de vol automatische ringenmachine, keurig gelaserd, aan een koperdraadje geregen en voorzien van een label met opdruk. Een wonder van techniek, vooral wanneer je daar als leek naar staat te kijken. Vele jaren lang was hier het draaien, klikken, ploppen, tsjakken van de machine te horen in een monotone regelmaat waarin een dansliefhebber vast en zeker wel een Engelse wals of quick-quick-slow zou kunnen herkennen. Of er veel op gedanst is durf ik te betwifelen, maar nog even en dan is het definitief voorbij.

Klaas Snijder, bondsvoorzitter

Vanaf 1 april stopt de productie in Bergen op Zoom. De reden zal zo langzamerhand wel bekend zijn. De machine wordt een dagje ouder en door het dalende aantal leden neemt ook het aantal bestellingen af. In de hoogtijdagen gingen er jaarlijks meer dan anderhalf miljoen ringen de deur uit, maar momenteel is dat een derde minder. Reden om te gaan calculeren.

Tegelijkertijd vroegen we ons af of het bestellen van ringen via ringencommissa-

rissen nog wel van deze tijd is. Het is voor veel verenigingen steeds lastiger om deze functie te bemannen. Het is dan ook een zeer tijdrovende en verantwoordelijke taak, want één foutje en de liefhebber zit direct met een groot probleem. We besloten dan ook na rijp beraad om deze stap in de automatisering te zetten door middel van het bouwen van een webshop waarin de ringen besteld en direct betaald dienen te worden. Een beetje zoals bij BOL.COM. En de uitlevering gaat via de pakketbezorger rechtstreeks naar uw huisadres. Het streven is om binnen 6 weken na bestelling de ringen bij u af te leveren.

De bestelapp is inmiddels klaar en in bedrijf. Peter Marinus, onze huis-ICTer kent onze wensen, maar ook onze mensen en hij heeft een erg klantvriendelijk systeem weten te maken. Het is uitvoerig getest en wanneer u inlogt zult u de reguliere bestelformulieren vast herkennen. Betalen gaat via IDEAL, een wel bekend betaalsysteem.

Nu kunnen we ons voorstellen dat niet iedereen hier goed mee uit de voeten kan. Die leden zouden we graag willen verwijzen naar de huidige ringencommissarissen die u vast en zeker willen en kunnen helpen. En een volgende keer hebt u die hulp vast niet meer nodig. Het valt echt heel erg mee, daar ben ik van overtuigd. Uw bestelling en betaling wordt ingelezen op ons bondsbureau en alhier worden de



bestellingen gebundeld en de Atlantische Oceaan overgestuurd. Dat klinkt erg ver weg, maar dat is slechts één muisklik. Daar in Zuid-Amerika, in het geboorteland van onze koningin, is een bedrijf waar zes ringenmachines staan te draaien. Vandaar de mogelijkheid om snel te kunnen leveren. De ringen die daar in Argentinië gemaakt worden zijn van hoge kwaliteit, wat een aantal leden al heeft kunnen ervaren, aangezien we daar een aantal proefzendingen hebben laten produceren. Per luchtpost arriveren de ringen in Bergen op Zoom, waar ze klaar gemaakt worden voor verzending naar de leden.

Het wordt dus stil in Bergen op Zoom. Geen quick-quick-slow meer, maar een Argentijnse tango die de productie van onze ringen begeleidt. Wellicht dat de jonge vogels dit ritme gaan oppikken en een dansje wagen op de zitstok. Telefoon in de aanslag dus... en uploaden graag... en mocht u zelf die neiging vertonen, dan willen we dat ook wel graag zien.

NIEUW www.tauros-diaagnostik-shop.de

Geslachtsbepaling vanaf € 8,99

aanmelden bestellen betalen opsturen resultaten

Voor al uw vogelbenodigdheden

WIM VAN DE LUSTGRAAF

www.wimvandelustgraaf.nl

VOLIERE BOUWSAMAN

M. 06-51145525

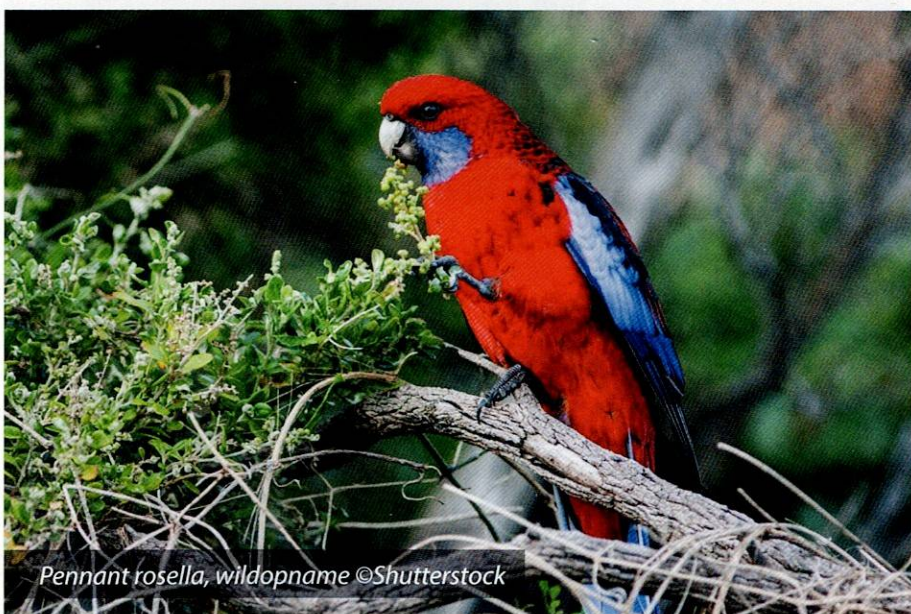
[INFO@VOLIÉREBOUWSAMAN.NL](mailto:info@volierebouwsaman.nl) | [WWW.VOLIÉREBOUWSAMAN.NL](http://www.volierebouwsaman.nl)

Rosella's deel 1

Rosella's zijn felgekleurde, langstaartige parkieten uit Australië die, afhankelijk van de soort, in lichaamslengte variëren van 27 tot 40 cm. Ze behoren tot de zogeheten platstaartparkieten.

A. van Kooten

De platte staart van de rosella vinden we terug in een deel van hun wetenschappelijke naam, *Platycercus*. *Platys* betekent "plat" en *cercos* is "staart". De rosella's hebben als groep een aantal specifieke uiterlijke overeenkomsten. Zo bezitten alle vogels kenmerkende gekleurde wangvlekken die bij intimidatiegedrag dieper van kleur lijken te worden. Een ander kenmerk die we bij rosella's zien is de gevlekte (geschubde) rug en gevlekte vleugels, waardoor ze ondanks hun felle kleuren toch weinig opvallen in hun natuurlijk leefgebied. Als laatste in de rij van specifieke kenmerken valt op te merken dat de uiteinden van de vleugels en de lange staart bij alle soorten blauw van kleur zijn.



Geschiedenis

Met betrekking tot de naam rosella leven er twee theorieën. De eerste gaat er vanuit dat de naam Rosella is afgeleid van Rosehill, een buitenwijk van Sydney, waar ze voor het eerst werden waargenomen. Hierdoor kreeg de vogel de naam van Rosehill-papegaai. In de loop van de tijd werd deze naam door de Australiërs verkort tot Rosehiller en uiteindelijk verbasterde de naam tot Rosella.

De tweede theorie veronderstelt dat de naam rosella op een schrijffout berust. Oorspronkelijk, zo wordt vermoed, zijn deze parkieten naar Rosetta, de echtgenote van een bekend pionier in de geschiedenis van Zuid-Australië, genoemd. Doordat in deze tijd alleen nog maar met de hand geschreven werd, kon het gebeuren dat in het handschrift tt werd aangezien voor ll. In plaats van Rosetta werd de vogel daardoor met de (verkeer-

de) naam rosella opgescheept.

Wat betreft het in avicultuur houden van deze vogels is bekend dat reeds de Engelse gedeporteerden al rosella's in "kooien" en "volières" hielden. Inmiddels weten we dat rosella's totaal ongeschikt zijn als kooivogel en dat ze in ruime volières dienen te worden gehouden.

Omstreeks achttienhonderd moet het de Geelbuik rosella zijn geweest, die als één van de eerste rosellasoorten werd ingevoerd in Europa. De Pennant rosella werd rond 1861 in Europa ingevoerd; de Stanley rosella in 1864 en de Brown rosella in 1899. Al deze vogels werden ingevoerd in Engeland en ondergebracht in de Londense dierentuin.

De verschillende soorten

In de wetenschappelijke literatuur is geen éénstemmigheid omtrent het aan-

tal te onderscheiden soorten. Zo gaat de ene ornitholoog uit van 6 soorten, terwijl weer anderen uitgaan van meerdere soorten. In dit artikel ben ik uitgegaan van 6 soorten. Bij de soorten waar verschil van mening over bestaat zal ik dit aangegeven.

Bij de rosella's worden de volgende soorten en de daarbij behorende rassen onderscheiden:

1. *Platycercus eximius*

Van het geslacht *Platycercus eximius* worden drie rassen beschreven:

A. *Platycercus eximius eximius*

(= "Gewone" rosella)

B. *Platycercus eximius ceciliae*

(= Prachtrosella)

C. *Platycercus eximius diemensis*

(= Tasmaanse rosella).

2. *Platycercus elegans*

Van de *Platycercus elegans* worden maar



Stanley rosella

liefst 7 rassen beschreven:

- A. *Platycercus elegans elegans*
(= 'Gewone' Pennant rosella)
- B. *Platycercus elegans nigrescens*
(= Noordelijke Pennant rosella)
- C. *Platycercus elegans melanoptera*
(= "Donkere"* Pennant rosella)
- D. *Platycercus elegans fleurieuensis*
(= Fleurieuze* Pennant rosella)
- E. *Platycercus elegans adelaide*
(= Adelaide Rosella)
- F. *Platycercus elegans subadelaide*
(= Noordelijke Adelaide rosella)
- G. *Platycercus elegans flaveolus*
(= Strogele Rosella)

* Voor deze rassen kon ik geen Nederlandse benaming vinden. Omdat *Pl. elegans melanoptera*, met zijn vrijwel zwarte dekveren, de meest donkere is van de drie Pennanten heb ik gemeend hem in dit artikel als "Donkere" Pennant Rosella te moeten aanduiden. *Pl. elegans fleurieuensis* heb ik genoemd naar het schiereiland Fleurieu in Zuidwest Australië waar dit ras alleen maar voorkomt.

Vooraf over de Adelaide rosella hebben de deskundigen (ornithologen) lang van mening verschild. Verschillende ornithologen en auteurs van wetenschappelijke werken beschouw(d)en de Adelaide rosella als een onderrass van de Pennant Rosella. Anderen beschouw(d)en de Adelaide rosella als een zelfstandige soort en

koppel(d)en daar direct de Subadelaide Rosella als onderrass aan vast.

In z'n algemeenheid wordt nu echter aangenomen dat de Adelaide Rosella een kruisingsprodukt is van Pennant Rosella x Strogele Rosella. Deze stelling wordt bevestigd doordat blijkt dat uit kruisingen tussen Pennant Rosella x Strogele Rosella's direct Adelaide's worden geboren. Ook uit de nakweek van deze vogels blijken steeds weer Adelaiden geboren te worden.

3. *Platycercus icterotis*

Bij de *Platycercus icterotis* worden twee rassen onderscheiden:

- A. *Platycercus icterotis icterotis*
(= "Westelijke" Stanley rosella)
- B. *Platycercus icterotis xanthogenus*
(= "Oostelijke" Stanley rosella).

4. *Platycercus adscitus*

Bij de *Platycercus adscitus* worden de volgende twee rassen onderscheiden:

- A. *Platycercus adscitus adscitus*
(= Bleekkop rosella)
- B. *Platycercus adscitus amathusiae* (= Blauwwang Bleekkop rosella).

Ook met betrekking tot deze soort gelden verschillende opvattingen. In de meeste literatuur die mij ter beschikking stond, wordt bovenstaande indeling gemaakt.

F. Robiller en T. Arndt geven echter res-

pectievelijk in hun boek "Lexikon der Vogelhaltung" en "Lexicon der Papageien (Band 2)" de Blauwwang Bleekkop rosella de latijnse naam *Platycercus eximius adscitus* en de Bleekkop rosella de naam van *Platycercus eximius palliceps*. Verder schrijft F. Robiller dat de Blauwwang Bleekkop rosella door veel deskundigen als een aparte soort wordt beschouwd. T. Arndt daarentegen schrijft over de Bleekkop rosella en de Blauwwang Bleekkop rosella dat ze in hun natuurlijke omgeving zo algemeen paren met de Gewone rosella (*Platycercus eximius*) en de Pennantrosella (*Platycercus elegans*) dat er vrijwel geen raszuivere Blauwwang Bleekkop rosella's meer voorkomen.

5. *Platycercus caledonicus* (= Geelbuik Rosella)

Van deze soort worden geen verdere onderrassen beschreven.

6. *Platycercus venustus* (= Brown Rosella)

Ook de Brown rosella kent geen andere onderrassen.

Uiterlijke kenmerken van de soorten

Hoewel ik me realiseer dat een beschrijving van de uiterlijke kenmerken van de vogels nooit zo boeiend en duidelijk kan zijn als een (kleuren)afbeelding heb ik toch gemeend, vanwege de volledigheid van dit artikel, enkele uiterlijke kenmerken van de verschillende soort(en) te moeten beschrijven.

1A. Rosella (*Pl. eximius eximius*)

De Rosella is 30 - 32 cm. Groot; de pop is minder fel rood en heeft een kleinere snavel. Ook is de kop van de pop in het algemeen kleiner. Verder zijn de wangvlekken bij de pop minder wit (meer grijswit) dan bij de man.

Rosella poppen kunnen echter het best worden onderscheiden door de kleine grijsachtig bruin gekleurde veertjes rond het oog, die bij de man ontbreken.

1B. Prachtrosella (*Pl. eximius ceciliae*)

De kleuren van de Prachtrosella komen in grote lijnen overeen met die van de

'Gewone' Rosella.

Bij de Prachtrosella zijn alle zwarte veren op rug met brede diepgele randen omzoomd (bij de Rosella zijn deze meer groenachtig geel). Vooral bij zonnig weer geeft deze diepgele omzoming een prachtige goudkleurig effect, reden waarom de Prachtrosella onder kwekers ook wel wordt aangeduid met "goud-mantel".

In z'n algemeenheid geldt dat de Prachtrosella intenser van kleur is dan de 'Gewone' Rosella. De onderstaartdekveren zijn bij de Prachtrosella diep blauwgroen van kleur.

De Prachtrosella is 30 - 32 cm. groot.

1C. Tasmanische Rosella (Pl. *eximius diemensis*)

Bij de Tasmanische Rosella is het rood in de veren wat donkerder van tint dan bij de twee andere soorten.

Een ander verschil zijn de witte wangvlekken die bij de Tasmanische Rosella groter van omvang zijn. Verder zijn de stuitveren bij dit ras lichtblauw gekleurd. De Tasmanische Rosella is 30 - 32 cm. groot.

2A. 'Gewone' Pennant Rosella (Pl. *elegans elegans*)

De kleur van man en pop zijn overwegend karmijn rood. De jongen van dit ras zijn in het nest olijfgroen van kleur. Men veronderstelt dat de groene kleur als camouflage dient en de jongen beschermt tegen roofdieren. Opvallend is verder dat de jongen groepjes vormen als ze uitvliegen. Ook dit zou een beschermingsmechanisme zijn tegen natuurlijke vijanden.

Belangrijk om te weten is dat ingeval van voedingstekorten (dierlijke eiwitten) - met name in de eerste 2 weken - de jongen een rode kleur zullen ontwikkelen in plaats van een groene.

De 'Gewone' Pennant Rosella is 36 - 38 cm groot waarbij de man over het algemeen een forsere kop en grotere snavel heeft dan de pop. Verder zijn de middelste staartveren van de pop groen, terwijl die van de man diep blauw zijn.

2B. Noordelijke Pennant Rosella (Pl. *elegans nigrescens*)

Het rood is bij deze soort wat dieper van kleur, terwijl er ook meer zwart op de rug voorkomt.

In tegenstelling tot de 'Gewone' Pennant Rosella hebben de jongen bij dit ras een roodkleurige bevedering bij het verlaten van het nest. Deze ondersoort is beduidend kleiner dan de 'Gewone' Pennant Rosella namelijk zo'n 32 cm.

2C. 'Donkere' Pennant Rosella (Pl. *elegans melanoptera*)

De lichaamskleur is dieprood van kleur, terwijl er meer zwart op de rug voorkomt dan bij het voorgaande ras.

De 'Donkere' Pennant Rosella is ongeveer 34 cm. groot.

2D. Fleurieuze Pennant Rosella (Pl. *elegans fleurieuensis*)

Dit ras is minder intensief (bleker) van kleur dan de drie voorgaande Pennanten.

2E. Adelaide Rosella (Pl. *elegans adalaidae*)

Een definitieve kleurbeschrijving van de Adelaide Rosella is erg moeilijk te geven omdat er, zoals bij elke tussenvorm, veel variatie in kleur en tekening voorkomt.

Er zijn veel Adelaiden die door hun intensieve rode kleuren op de Pennant lijken, terwijl anderen zoveel geel in hun veren hebben dat ze meer neigen naar de Strogele Rosella.

De jongen van dit ras zijn in het nest veelal grauwigroen van kleur en pas na 12 maanden volledig op kleur.

De grootte van de Adelaide Rosella varieert van 30 - 35 cm.

2F. Noordelijke Adelaide Rosella (Pl. *elegans subadalaidae*)

Bij de Noordelijke Adelaide schemert bij beide geslachten nog slechts heel weinig rood in de borst. De zwarte rugveren zijn heldergeel omzoomd. Bij dit ras waar vrijwel al het rood is verdwenen is de buik dan ook zuiver geel van kleur. De Noordelijke Adelaide Rosella is 30 - 35 cm. groot.



Brown rosella

2G. Strogele Rosella (Pl. *elegans flaveolus*)

De kleur van de Strogele Rosella is bij beide geslachten gelijk. De lichaamskleur is hoofdzakelijk geel. Dit komt trouwens ook tot uiting in zijn wetenschappelijke naam. Flaveolus betekent namelijk geelachtig.

Jonge Strogele Rosella's zijn witachtig geel van kleur. De grootte: 32 - 36 cm.

3A. Westelijke Stanley Rosella (Pl. *icterotis icterotis*)

Bij beide geslachten zijn de schedel, hals, borst en buik helderrood van kleur. De Westelijke Stanley Rosella is ongeveer 27 cm groot.

De pop is duidelijk minder scherp van kleur en in het algemeen kleiner dan de mannelijke exemplaren.

3B. Oostelijke Stanley Rosella (Pl. *icterotis xanthogenus*)

Qua kleur wijkt de Oostelijke Stanley Rosella niet zoveel af van de Westelijke. De wangen zijn bij dit ras minder uitgesproken geel. De rug en vleugels zijn met rood omzoomd, bij de pop minder dan bij de man. Het onderlichaam is rood en

geel. De Oostelijke Stanley Rosella is met zijn 28 - 30 cm. iets groter dan de Westelijke Stanley Rosella.

4A. Bleekkop Rosella (Pl. adscitus adscitus)

De kleur van man en pop is gelijk. Beide seksen hebben een zwarte schoudervlek, die bij de man veelal iets groter schijnt te zijn dan bij de pop. Verder hebben de vogels witte wangvlekken, die aan de onderzijde blauw omzoomd zijn. De stuit is grasgroen en vaag zwart gestreept, terwijl de onderstaartveren rood gekleurd zijn.

De vogels worden 30 - 33 cm. groot.

4B. Blauwwangbleekkop Rosella (Pl. adscitus amathusiae)

Verschil met de bleekkop rosella: de Blauwwangbleekkop rosella heeft, zoals de naam al doet vermoeden, blauwe wangvlekken. Een ander verschil is de ietwat gele vlek op de borst, die bij de voorgaande soort ontbreekt. De Blauwwangbleekkop Rosella is kleiner van stuk dan de Bleekkop Rosella: zo'n 28 - 32 cm. groot.

5. Geelbuik Rosella (Pl. caledonicus)

De algemene lichaamskleur van de Geelbuik is goudgeel.

Beide seksen hebben een gele kop die enigszins bruin bewaasd is. De vogels bezitten blauwe wangvlekken, een rode voorhoofdsband en blauwe vleugelranden. Ook de onderzijde van de staart is blauw gekleurd. De rugveren zijn overwegend zwart met een enigszins groene omzoming. De stuit is olijfgroen van kleur.

De ogen zijn bruin, de snavel geelgrijs en de poten grijsbruin.

De vogels zijn ongeveer 38 tot 40 cm. groot.

Van de Geelbuik zijn een paar belangrijke zaken op te merken. Zo is hij de grootste van alle rosella's en heeft hij een minder opvallend gevlekte rug dan de overige soorten. Verder blijkt het gedrag van de Geelbuik af te wijken van de overige soorten.

De wetenschappers vermoeden dan ook dat de Geelbuik rosella de primitiefste soort onder de rosella's is en nog het dichtst staat bij de papegaai, de soort waar de rosella's van afstammen.

6. Brown Rosella (Pl. venustus)

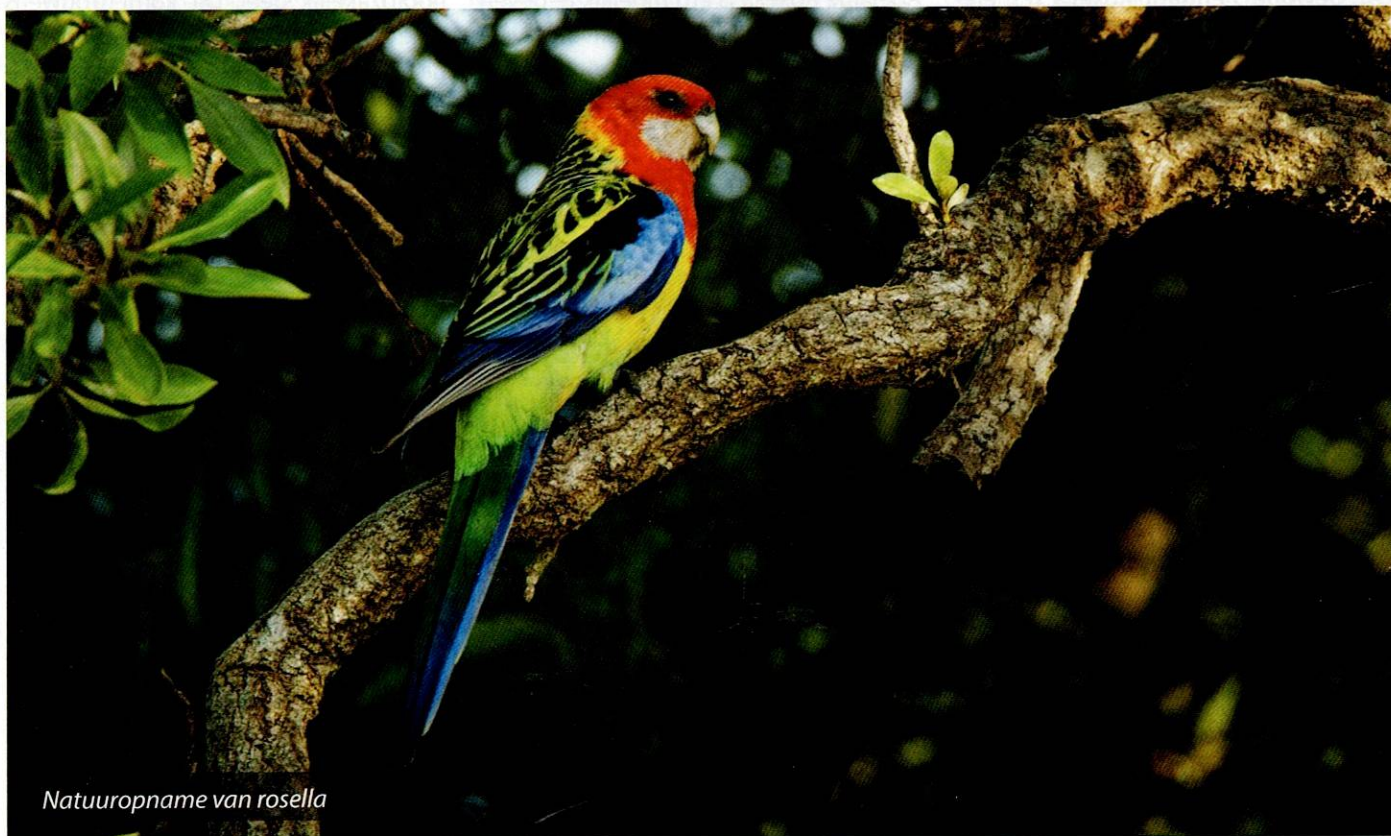
Het geslacht blijkt bij de Brown Rosella erg moeilijk te onderscheiden. Ook wat kop- en snavelgrootte betreft is er meestal nauwelijks enig verschil tussen beide geslachten waar te nemen.

Zekerheid kan worden verkregen door de vogels te laten seksen bij een dierenarts.

Opmerking

Het is erg opvallend dat verschillende auteurs, wat betreft de grootte van de vogels, verschillende maten opgeven. Zo vermeldt de ene auteur bijvoorbeeld bij de Geelbuik Rosella een grootte van 30 cm. terwijl de andere een grootte van 32-36 cm. opgeeft.

Ik vermoed dat de verklaring ligt in het feit dat bepaalde soorten een zeer groot verspreidingsgebied hebben. Bergman stelt namelijk dat geografische rassen van een soort kleiner zijn naar mate het in de gebieden waar ze zich ophouden warmer is.



Natuuropname van rosella

Roodkopklauwier

© Rik Meerema

Al wat het opleverde was een bewijsplaatje. Jargon dat vogelaars gebruiken voor een foto van zeer matige tot slechte kwaliteit, maar waarop de soort duidelijk te zien is.

Toch had ik de ervaring voor geen goud willen missen. Het was een vrijdagavond half juni 2019. Niet anders dan andere vrijdagavonden. In de auto, onderweg naar huis dwaalden mijn gedachten door het vrije weekend. Geen afspraken, 's avonds een wijntje op de bank en morgen misschien even op pad en verder weinig doen. Ik was nog maar net thuis en uit gewoonte checkte ik 'Waarneming.nl'. Oei, een Roodkopklauwier (*Lanius senator*) in het Oostvaarderveld bij Lelystad! Snel eten, vlot kauwen en na de laatste hap, direct op weg.

Twee jaar eerder had ik ze met grote regelmaat gezien toen we in Zuid-Frankrijk op vakantie waren. Her en der zaten ze op een wat hogere uitkijkpost tussen de wijngaarden of in het puntje van een kaal boompje. In een klein verwilderd strookje vlak bij ons huisje had ik zelfs een koppel met een paar jongen gezien. Tweemaal had ik een uurtje tussen de struiken op ze staan wachten, hopen dat ze dichtbij zouden komen. Een paar maal kwamen ze in de buurt, maar natuurlijk nooit zo dichtbij als gehoopt. Prachtige vogels waren het, met hun witte buik, zwarte bovenstaart, zwart rugdek met witte streep en een zwart Zorro-masker. Maar vooral het karmijnrood van

de kruin en nek vond ik prachtig. Tot in de jaren vijftig van de vorige eeuw broedden ze ook in Limburg. Tegenwoordig zijn het schaarse dwaalgasten en ik had ik ze nog nooit in ons land gezien.

Een half uurtje later; vijftig vogelaars ter plaatse, maar geen Roodkopklauwier meer te bekennen. "Al zeker drie kwartier niet meer gezien", werd gezegd. Precies de tijd van het naar binnen werken van mijn laatste happen avondeten en de autorit. Balen! Nog eens drie kwartier gingen voorbij. Terwijl het aantal vogelaars maar bleef aanzwellen, liet de vogel zich niet zien. Genoeg spiedende ogen, waaronder vele bekenden. Maar, de vogel bleef onzichtbaar. Vrijwel iedereen keek vanaf het pad naar het oosten, waar het beest voor het laatst was gezien. Gelukkig keken er ook één of twee naar de andere kant. Leve de dwarsliggers en omdenkers! Daar zat hij, ons waarschijnlijk allemaal uitlachend, ver weg, in het topje van een struik.

Bij nadere bestudering, bleek het zelfs niet om een 'gewone' Roodkopklauwier te gaan, maar om een ondersoort, de Balea-
rische Roodkopklauwier (*Lanius senator badius*). Iets met het ontbreken van een wit streepje op de vleugel. Pas de derde keer dat deze (onder)soort in ons land was waargenomen. Het volgende uur konden we het gedrag van de kleine jager mooi volgen. Zittend in de top van een struik, loerde hij (of zij) naar grote insecten en kleine knaagdieren, reptielen en amfibieën. De prooien worden met een korte duikvlucht en een haaksnavel verrast, waarna ze tegen een tak worden doodgedrukt en verorberd. Helaas bleef de vogel op een flinke afstand van de, inmiddels uit het hele land aangesnelde, vogelaars. Ondanks dat ik graag een goede foto had gemaakt, ging ik na een onverwachte avond, tevreden naar huis, met een mooie ervaring en een bewijsplaatje.



Kweek met de witkopnon

Tekst en foto's (tenzij anders vermeld): Horst Mayer

De witkopnon (Lonchura maja) behoort tot de prachtvinksoorten die het langst bekend zijn. Al in 1766 werden ze wetenschappelijk beschreven. Ook worden ze al sinds die tijd ingevoerd; vroeger echter niet zo regelmatig. De witkopnon behoort tegenwoordig tot de wat meer gehouden prachtvinken.

Het begin

De eerste wetenschappelijke benaming voor de witkopnon was Loxia maja. Russ noemde de vogels Sperместes maja; lange tijd werden ze lonchura maja genoemd en de laatste jaren vaak munia maja (Wolters 1982 en Bielfeld 1983). Volgens Robiller was de witkopnon al in 1752 in Europa bekend en sindsdien ook in de handel. Immelmann, Nicolai, Steinbacher en Wolters geven daarentegen aan dat de eerste importen dateren van 1861. Enkele jaren later slaagde Russ er in het eerste kweekresultaat in avicultuur te behalen; dit werd uitgebreid beschreven in zijn boek uit 1898

Herkomst

Het verspreidingsgebied van de witkopnon strekt zich uit van Zuid-Thailand via het Maleisisch schiereiland tot de grote eilanden Sumatra, Java en Bali. Net als alle nonnen houden witkopnonnen zich graag op in hoog gelegen gras- en rietlandschappen alsook rijstvelden en tuinen.

Het vrij ronde nest wordt meestal laag in graspollen of struiken gebouwd. Tijdens het broedseizoen leven deze nonnen paarsgewijs, daarna in groepen.

Het voedsel in het wild bestaat voornamelijk uit graszaden en rijstkorrels; in de broedperiode worden ook insecten opgenomen. Van de witkopnon zijn geen ondersoorten bekend.

Sterke vogels

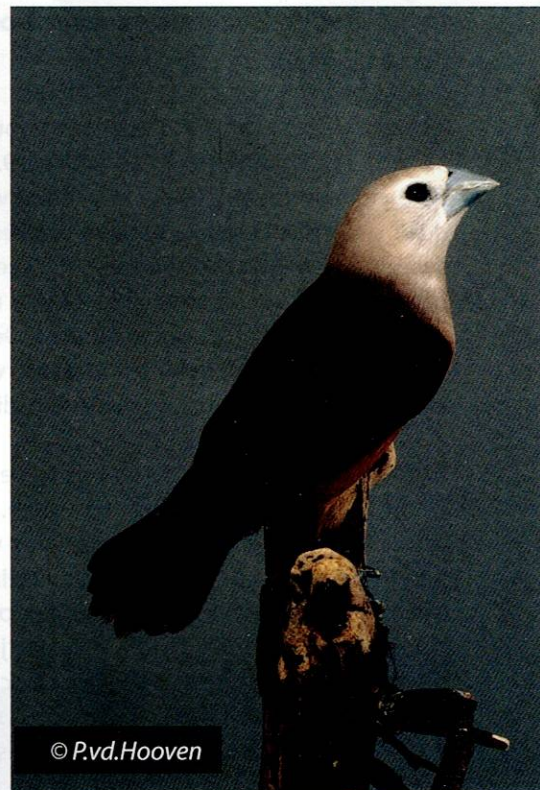
Witkopnonnen worden in de vogelboeken eenduidig beschreven als sterke, vriendelijke volièrevogels die niet veeleisend zijn en in gevangenschap wel leeftijden bereikt hebben van achttien jaar (Neunzig en Immelmann, Nicolai, Steinbacher, Wolters)!

Desondanks wordt er steeds geschreven dat het behalen van broedresultaten moeilijk is. Zo zijn er sinds 1949 twaalf artikelen gepubliceerd in 'Die Gefiederte Welt' waarin geschreven wordt over de witkopnon, maar in slechts twee ervan worden broedresultaten vermeld (beide artikelen in 1966). Mijn eigen ervaringen met witkopnonnen (en ook andere nonnen) komen goed overeen met de hierboven genoemde positieve zaken. Ze zijn altijd vreedzaam, zelfs in het broedseizoen tegenover soortgenoten, sterk wat huisvestingstemperatuur en gevoeligheid voor ziekten betreft; weinig eisen stellend aan huisvesting en voeding.

Ik ben het echter helemaal niet eens met het vooroordeel dat witkopnonnen moeilijk te fokken zijn; een vooroordeel dat ook andere nonnensoorten treft. Zelf heb ik namelijk geen problemen om allerlei soorten nonnen te fokken. Men dient echter te zorgen voor een huisvesting en voeding die datgene benaderen waar de nonnen in de vrije natuur ook over kunnen beschikken. In dat geval zal het met de fokkerij best wel meevallen!

Aanschaf

Ik adviseer vogelliefhebbers die witkopnonnen of ook andere nonnensoorten willen aanschaffen om in ieder geval een aantal vogels tegelijkertijd te kopen. Het moeten er minimaal zes zijn en liefst een stuk of acht van één soort. Omdat men bij de witkopnon de geslachten meestal vrij



zeker kan vaststellen aan de hand van de kleuren van de bevedering kan men hier volstaan met drie koppeltjes.

Kleurherkenning

Mannetjes zijn meestal aan het hele kopje licht witachtig gekleurd; met name de zijkanen van het kopje en het voorhoofd zijn bijna helemaal wit. De kopbevedering van het popje is daarentegen wat donkerder; achterkop en nek zijn bruinachtig.

Net zoals bij de andere nonnensoorten zijn het alleen de mannetjes die zingen. Elk mannetje draagt zijn liedje op een eigen manier voor; soms wat harder, een andere keer wat zachter; ook de lengte van het lied en de toonhoogte kan variëren. Een gedeelte van het lied is voor het menselijk oor niet te horen. De rest van

het lied bestaat uit verschillende trillers en fluiten.

Paarvorming

Uit de kleine zwerm nonnen zullen zich al vlot na de aankoop enkele koppeltjes vormen. Wanneer men de individuele vogels van te voren heeft voorzien van gekleurde knijpringen, kan men vaststellen dat sommige vogels steeds bij elkaar zitten en elkaar wederkerig poetsen. Meestal doet het koppeltje voortaan alles samen en wanneer bijvoorbeeld het popje wegvliegt, volgt het mannetje zijn partner meteen. Met koppeltjes die zich op deze manier hebben gevormd is de eerste stap gezet voor een succesvolle kweek.

Huisvesting

Een volière is de ideale woonplaats voor nonnen. Ze hoeven niet bijzonder groot te zijn, maar wel goed ingericht. Omdat veel nonnen de voorkeur geven aan het bouwen van vrijstaande nesten hebben ze behoefte aan dichte struiken waarin ze hun nesten kunnen bouwen en die hun de mogelijkheid bieden om in te schuilen wanneer ze daar behoefte aan hebben. Zelf gebruik ik hier uitsluitend dennentakken voor van pas omgehakte of omgevallen bomen.

Enkele hoog aangebrachte nestkastjes met een groot invlieggat en enkele takken en twijgen voltooien de inrichting. Als nestmateriaal worden kokosvezel, hooi en allerlei soorten gedroogde grasshalmen ter beschikking geteld.

In een kleinere volière kan men het beste van een bepaalde soort maar één enkel koppeltje huisvesten. Daarnaast kan men er nog andere vogels, zelfs andere nonnensoorten, zonder problemen bij plaatsen. In grote volières kan men echter ook meerdere kweekkoppels van één soort onderbrengen. Men kan weliswaar ook in kleinere volières een hele zwerm van een bepaalde soort laten broeden zonder dat er echt veel gevochten wordt. Optimale broedresultaten zal men bij dit systeem echter niet mogen verwachten.

Dit zijn zo'n beetje de belangrijkste voorwaarden voor een succesvolle kweek met nonnen:

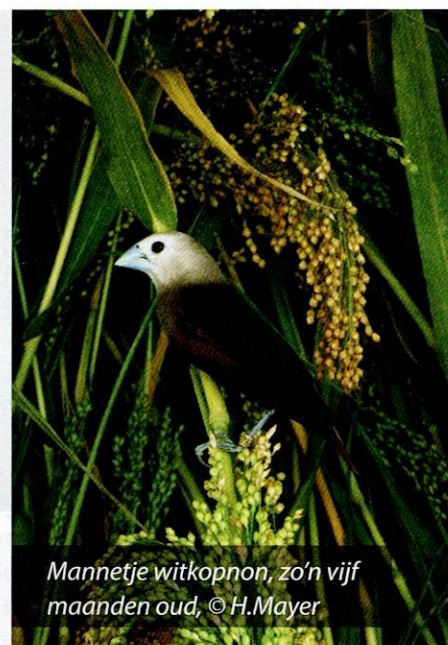
- Een koppel dat zich zelf kan samenstellen uit een groep vogels
- Dit koppel apart in een volière plaatsen, eventueel met andere vogels
- Deze volière goed inrichten voor nonnen.
-

Broed- en rustseizoen

Het lijkt mij een goede zaak te zijn om de mogelijkheid tot broeden te beperken tot bepaalde jaargetijden. Bij mij kunnen de vogels broeden in het voorjaar en in de zomer. De rest van het jaar is er een rustpauze tijdens welke de vogels geen nestgelegenheid krijgen en ook de struiken verwijderd zijn. Alle oude en jonge vogels brengen samen de rustmaanden door in één grote groep. Ook de voeding wordt dan aangepast.

Voeding in het broedseizoen

In het broedseizoen wordt naast de droge zaden tweemaal daags, meestal zelfs drie maal daags, kiemvoer en ook vaak halfrijpe rode trosgerst en zilvergierst gevoerd. Wanneer de vogels hier behoefte aan hebben kunnen ze dus uitsluitend deze voeding tot zich nemen. Verder worden meerdere keren per week verschillende soorten halfrijpe inheemse grassoorten aangeboden en daarnaast ook nog vogelmuur. Dierlijk voedsel wordt 's morgens en 's avonds verstrekt in de vorm van een portie buffalowormen meelwormen en meelwormpoppen. Ze hebben altijd de beschikking over mineralen, klein ge-



Mannetje witkopnon, zo'n vijf maanden oud, © H. Mayer



Jonge vogels (boven net uit het ei; beneden 3 dagen oud)



Jeugdkleed op leeftijden van 4 ½ tot 7 weken



Kweekkoppel; popje links (donkerder achterhoofd)

malen eierschalen en houtskool. Om de andere dag wordt een multivitaminen-preparaat via het drinkwater vertrekt. Dagelijks staat in aparte bakjes badwater ter beschikking.

Voeding in het rustseizoen

Tijdens het rustseizoen wordt het voedselaanbod sterk teruggebracht. Hoogstens één keer per dag krijgen de vogels halfrijpe gierst en kiemvoer. Groenvoer en wormen worden dan niet gevoerd. Daarvoor in de plaats nemen de vogels meer droge zaden op. Wanneer bij aanvang van het broedseizoen de inrichting van de volière en ook nog eens het voedselaanbod verandert, komen de vogels snel in broedconditie en zijn er binnen een tot twee weken de eerste complete legfels.

Broeden met witkopnonnen

Ook de witkopnonnen bouwen het liefst vrijstaande nesten welke steeds op een

hoogte van ongeveer 1.70m meter boven de grond worden gebouwd. Af en toe wordt er ook wel eens een nest gebouwd in een nestkastje dat hoog in de volière is opgehangen.

De legfels omvatten vier tot vijf eitjes; één keer acht stuks en zelfs één keer negen. Dat laatste kon geen vergissing zijn omdat de vogels toen enkel een koppeltje vijfkleurennonnen als volièregenoten hadden die bovendien op dat moment vijf jongen hadden.

De vogels beginnen vast te broeden vanaf het derde of vierde ei. Na 15 tot 16 dagen komen de jongen uit het ei. Ze zijn dan licht vleeskleurig en hebben slechts een klein bosje dons in het midden van de rug. Ze zijn dus niet volledig naakt zoals in de literatuur vaak wordt aangegeven.

De snavelpapillen zijn in het begin witachtig met een blauwachtig waas, maar later worden ze helemaal wit. Op de achtste dag kunnen de jonge vogels geringd



Jong, 15 dagen oud

worden met 2.7 mm ringen. Rond die tijd, of hoogstens een dag later, gaan de oogjes open.

Op de tiende of elfde dag beginnen de vleugelpennen zich te vormen en verdwijnt het dons. Wanneer de jongen 20-21 dagen oud zijn vliegen ze uit.

Jeugdruï

De snavel begint te verkleuren wanneer de vogels zo'n zes weken oud zijn terwijl de jeugdruï meestal al begint rond de elfde tot twaalfde week. Ze krijgen dan tegelijkertijd enkele witte veertjes aan het kopje en wat bruine in de buik. Op een leeftijd van vijf tot zes maanden is de rui voltooid, waarbij het kopje het laatst aan de beurt is.

Witkopnonnen zijn in hun jeugdkleed goed te onderscheiden van diksnavel-, driekleur-, zwartkop-, vijfkleuren-, hades-, pracht-, en witschedelnonnen. Ze lijken qua kleur, type en grootte wél veel op jonge bleekkop- en bruinkopnonnen.

Conclusie

Witkopnonnen kunnen in avicultuur goed gefokt worden. Reusachtige, beplante volières zijn daarbij niet perse een vereiste. Met wat inlevingsvermogen en deskundigheid en rekening houdend met hun natuurlijke leefwijze kan men nonnen heel goed tot broeden bewegen en brengen de vogels hun jongen zonder problemen groot. Vijf tot twaalf jongen per koppeltje in een broedseizoen van ongeveer zeven maanden zijn bij mij normaal.



© H.de Vos

De ene roodstaart is de andere niet.

© Alois van Mingeroet

Bij ons komen twee prachtige soorten roodstaarten voor, de zwarte roodstaart en de gekraagde roodstaart.

Moest je me vragen welke van beide de mooiste is? Ik zou het echt niet weten, want het zijn beide prachtige soorten. De zwarte roodstaart (*Phoenicurus ochruros*) houdt eigenlijk het meest van rotsen waar hij tussen de spleten zijn nestje bouwt. Maar hij doet het ook goed in ruïnes, oude gebouwen, industrieterreinen en in huizen en gebouwen in aanbouw. De gekraagde roodstaart (*Phoenicurus phoenicurus*) daarentegen is van origine een vogel van gemengde loofbossen met een voorkeur voor oude en dode bomen. Maar ook in boomgaarden, parken en grote tuinen doet hij het goed. De man gekraagde roodstaart is de kleurrijkste van de twee. En de

vrouwtjes hebben een perfect camouflagepakje, net als hun jongen. De mannetjes zijn geen echte zangvirtuozen want het zijn meer knarsende tonen die ze laten horen. Om te fotograferen is de gekraagde roodstaart man de moeilijkste met zijn wit/grijs voorhoofd dat schril afsteekt tegen de zwarte keel en wangen (beetje een Zorro masker). En een camera heeft het daar toch altijd moeilijk mee en zeker als er ook nog zonnestralen op het hoofdje van de gekraagde vallen. De man zwarte roodstaart is overwegen donkergrijs tot zwart met een witte vleugelspiegel en uiteraard zijn karakteristieke rode staart.

Beide soorten zijn echte trekvogels: begin april komen ze hier bij ons aan en eind september- begin oktober trekken ze al terug naar hun winterverblijf. Voor de zwarte roodstaart is dat Zuid-Europa en Noord Afrika. Maar de gekraagde roodstaart vliegt dwars over de Sahara woestijn en overwintert er in de buurt van Burkina Faso en dat komt neer op een afstand van ongeveer 5000 km. Daar doen de vogels z'n vier tot vijf weken over en wat al even belangrijk is, ze doen de tocht alleen en ze vliegen 's nachts. Wat een kanjers hé.

Zowel de zwarte roodstaart als de gekraagde roodstaart maken dankbaar gebruik van nestkasten van het type koolmees en huismus met een invliegopening van 32 mm.



Gekraagde roodstaart, man



Zwarte roodstaart, man



Gekraagde roodstaart, pop



Zwarte roodstaart, pop

In de keuken van...

Weltvogelpark Walsrode, deel 3

In het Weltvogelpark zijn verschillende speciale locaties die elk de moeite van het ontdekken waard zijn.

© H. Branje

Tropenhaus

Zoals de naam zegt heeft dit gebouw te maken met de tropen. Het Tropenhaus is overlangs in tweeën verdeeld. Het ene gedeelte bestaat uit een lange galerij met links en rechts een rij grotere en kleinere volières waarin tientallen soorten tropische vogels gehuisvest worden. Er is veel aandacht besteed aan de inrichting van de volières met links en rechts rotspar-tijen, vijvers, een waterval; allemaal mini biotopen. Het tweede gedeelte van het Tropenhaus is een doorloopvolière van zo'n zestig meter lang en tien meter breed. Je waant je er in een tropisch oerwoud en wanneer je de tijd gunt zul je er tiental-len vogelsoorten ontdekken. Ontdekken is het goede woord, want je moet er wel je best voor doen. De doorloopvolière is dicht begroeid. Maar ga je op een bank zit-

ten dan komen veel bewoners in de loop van de tijd een kijkje nemen of langs vlie-gen.

De volières in de galerij worden bewoond door onder andere tangara's, wevers, bij-eneters, pitpits, suikervogels, kieviten, grondduiven, arassari's. De meeste soor-ten heb je waarschijnlijk nog nooit gezien, want 'onze' vogels als gould amadine, goudbuikje of vuurvink zul je er niet aan-treffen. De collectie wordt elk jaar wat aan-gepast zodat de bezetting van het Tropen-haus telkens weer een verrassing vormt wanneer je Walsrode bezoekt.

Jungle

Een van de laatste grote projecten van het park is de jungle. Het is een reuzen grote

doorloopvolière met als thema Indonesië. Je loopt er als het ware door een dicht be-groeide jungle: een warme en, afhankelijk van de buitentemperatuur, soms vochtige omgeving met grote bomen en struiken, een klein riviertje en een waterval. Langs de looproute ook een tiental grote volière-res met verschillende soorten neushoorn-vogels, capuchonvogel (*Perissocephalus tricolor*) parasolvogel (*Cephalopterus penduliger*), oranje rotshaan (*Rupicola ru-picola*) en kookaburra (*Dacelo novaegui-nae*). Op de bodem van de jungle lopen kroonduiven, manenduiven (*Caloenas nicobarica*), roulrouls (*Rollula rouloul*) en Celebes grondduiven (*Gallicolumba tris-tigmata*). Daar boven vliegen vruchten-duiven, roodoorbuulbuuls (*Pycnonotus jocosus*) en rijstvogels (*Padda oryzivora*).



Gambell kwartel

In de loop der jaren is het een machtig mooie jungle geworden. Ook hier moet je de tijd nemen om de vogels in de jungle te vinden.

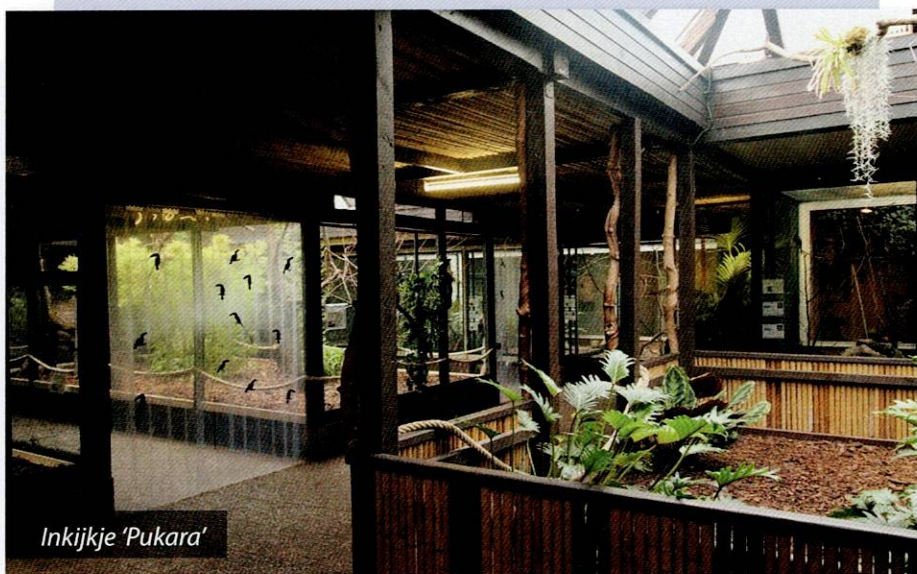
Pukara

Tot voor zo'n vijf jaar geleden was er een speciaal gebouw waarin een zeer uitgebreide collectie lori's, hangpapegaaitjes en vijgpapegaaien werd getoond. Vandaag de dag worden in dit gebouw ook andere vogelsoorten gehouden en navenant veel minder lori's. Voor de echte loriliefhebber natuurlijk wel jammer, maar voor de rest van de bezoekers is het interessanter om ook andere, vaak heel actieve vogels te kunnen bewonderen. Onder andere verschillende soorten tangara's, vruchtendieven, trogons, cotinga's, pitta's en arassari's. Er is een speciaal programmaatje voor de bezoekers waarbij deze de (handopfok) arassari's allerlei bessen uit de hand kunnen laten eten. Leuk voor met name de kleintjes! Met verschillende soorten wordt prima gebroed in de verschillende volières.

Fasanerie

In de fazanerie zijn, zoals de naam al aangeeft, de fazanten gehuisvest. Maar inmiddels veel meer grondvogels dan alleen fazanten. De fazanerie bestaat uit zeer grote volières met veel begroeiing. Op de grond lopen verschillende soorten fazanten, maar ook wat apartere vogels als hokko's, boskalkoen (*Alectura lathami*), hamerhoen (*Macrocephalon maleo*). Boven in de volières een aantal soorten neushoornvogels, toekans, cotinga's, maar ook kleiner gespuis: buulbuuls, timalies, wevers, scharrelaars, wielewalen. De collecties zijn dusdanig samengesteld dat de soorten in pais en vrede met elkaar kunnen leven. Overigens worden de neushoornvogels koppelgewijs in een volière gehouden zonder medebewoners; in de natuur lusten deze grote vogels immers graag een klein vogeltje

Het valt niet altijd mee om de bewoners te ontdekken omdat ze zich, wanneer ze daar behoefte aan hebben, in de beplanting of in het nachthok kunnen terug trekken. Doorgaans laten de vogels zich 's morgens vroeg of tegen het eind van de dag wat



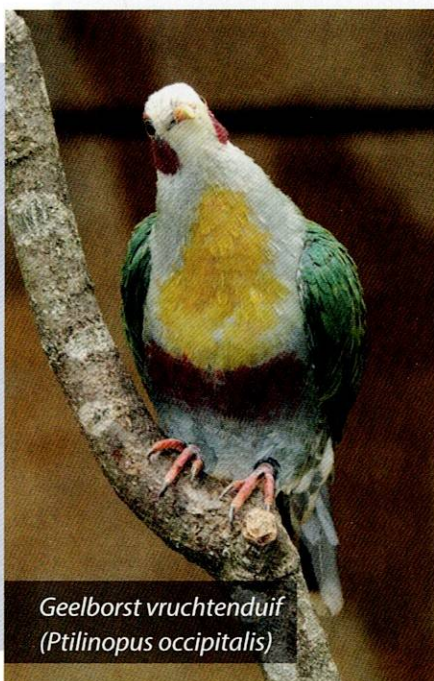
Inkijkje 'Pukara'



Inkijkje 'Tropenhaus'



Jungle



Geelborst vruchtenduif
(*Ptilinopus occipitalis*)



Schubbenhals duif
(*Patagioenas speciosa*)



Madagascarwever
(*Foudia madagascariensis*)

beter zien. En met wat geduld kun je ze toch vaak wel te zien krijgen.

Papageienhaus

Een rond gebouw met binnen een drietal grote en vijftien kleinere voliëres met als bewoners allerlei soorten papegaaiachtigen. In de grotere voliëres in het centrum van het gebouw wonen wat grotere papegaaien als raafkaketoë, borstelkop, palmkaketoë. In de kleinere voliëres, altijd nog zo'n 3 ½ bij 2 ½ meter, zitten onder andere kraagpapegaai (*Derophtus accipitrinus*), wijnborst amazone (*Amazona*

vinacea), cuba aratinga (*Psittacara euops*), timor roodvleugel (*Aprosictus jonquilleus*), goudparkiet (*Guaruba guarouba*), blauwbuike papegaai (*Trichloria malachitacea*), witbuike caique (*Pionites leucogaster*), zwartkop edelparkiet (*Psittacula himalayana*), kappapegaai (*Pocephalus robustus*).

Hinter den coulissen

Zo wordt een serie van twintig voliëres genoemd die wat verder van de normale looproute liggen. Tot voor enkele jaren waren dit de kweekvoliëres die niet voor publiek toegankelijk waren. De voliëres

zijn 1.50, 3.00 of 4.50 meter breed en 13 meter (!) diep. Ze zijn dicht begroeid hetgeen het zicht op de vogels niet altijd even gemakkelijk maakt. Er worden verschillende wat grotere soorten gehuisvest als hokko's, trompetvogels, toekans, arassari's, blauwe coua's (*Coua caerulea*). Wanneer je 'n paar keer op en neer langs de voliëres loopt zul je toch een groot aantal vogels kunnen ontdekken. Een recente aanwinst is de okerbuike prieelvogel (*Chlamydera cerviniventris*). Dit is een van de 21 soorten tuiniervogels en afkomstig uit Nieuw Guinea. Mannelijke tuiniervogels bouwen



Toco toekan (*Ramphastos toco*)



Blauwe coua (*Coua caerulea*)

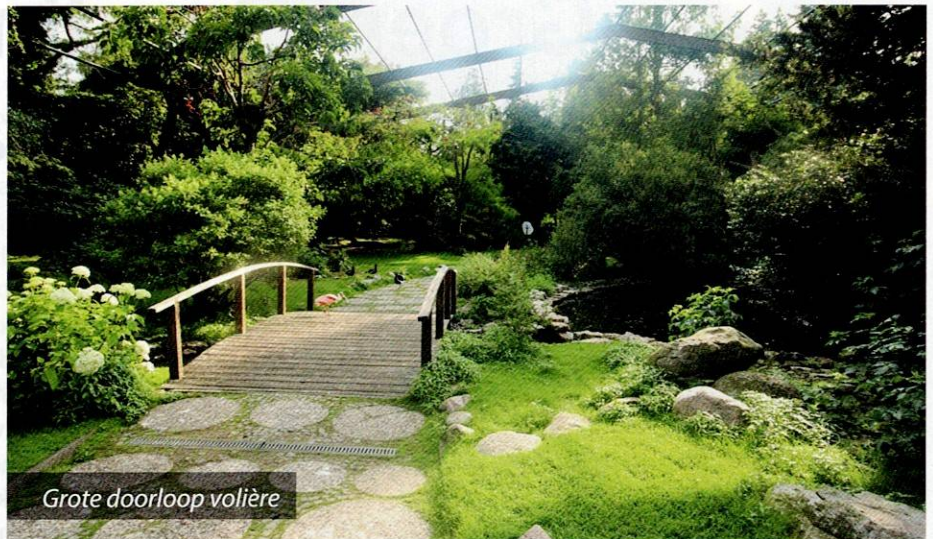
allerhande soorten bouwwerken in allerlei formaten die ze ter beoordeling aanbieden aan passerende vrouwtjes welke vervolgens de man kiezen met het mooiste bouwwerk. Qua kleur stellen de meeste soorten tuiniervogels niet veel voor, maar de charme van de vogels zit 'm in hun prachtige bouwsels.

Park- en watervogels

Het park ligt in een beekdal waarvan het water wordt omgeleid en in het park door de verschillende vogelverblijven loopt en door de vijvers waar parkvogels en eenden gehouden worden. Walsrode heeft een erg uitgebreide collectie park- en watervogels. De collectie kraanvogels omvat bijna alle soorten die er wereldwijd zijn. Ook wat eenden, ganzen en zwanen betreft komt de liefhebber ruim aan z'n trekken. Verder allerlei soorten ooievaars, pelikanten en pinguïns. Ook is er een galerij met uilen. Een speciaal gebouwde oude burcht huisvest verschillende uilensoorten, raven en roofvogels.

Grote doorloopvolière

In een grote doorloopvolière (zo'n 20 bij 60 meter bij een hoogte van 10 meter) zijn met name wat grotere vogelsoorten gehuisvest: rode ibis, abdim ooievaar, parelhoen, witwang boomeend, rode patrijs, rode lepelaar, lepelaar, hamerkop. Door de volière loopt een kunstmatig beekje com-



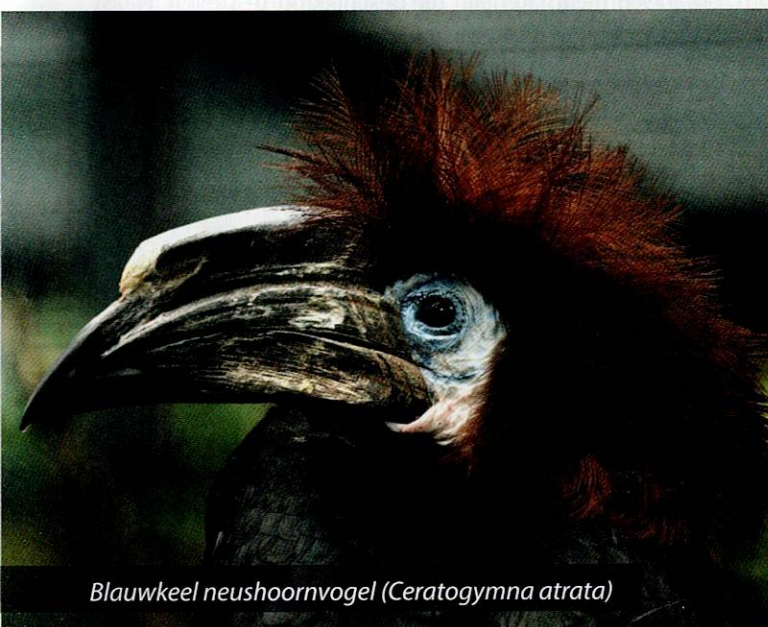
pleet met watervalletje en brug. Boven je hoofd vliegen de rode ibissen, rode lepelaars, abdim ooievaars en hamerkoppen. In een gescheiden gedeelte van de grote vlucht wordt een zeestrand nagebootst, compleet met golfslag en strandje. In deze volière vliegen onder andere inca sterns (*Thalasseus inca*) en kluten (*Recurvirostra avosetta*). Een prachtig gezicht om de vogels ijverig op het strand rond te zien scharrelen.

De moeite waard?

Zeker! Afhankelijk van waar je in Nederland woont een ritje tussen de tweehonderd en vijfhonderd kilometer. Walsrode ligt op de Lüneburgerheide, een groot na-

turgebied in het noorden van Duitsland (tussen Hannover en Bremen). In de buurt, in Hodenhagen, is een groot Serengeti safaripark. Ook niet al te ver van Walsrode ligt Heidepark Soltau, het op een na grootste pretpark van Duitsland. Je kunt dus altijd een paar dagen plakken achter een bezoek aan het vogelpark.

Het is zeker de moeite waard: een absolute aanrader voor een of meer dagen wanneer je in de buurt bent en je niet opziet tegen 'n paar kilometer rijden....Een prachtig aangelegd park met een unieke collectie van honderden vogelsoorten uit de hele wereld. Zet maar op je 'bucketlist'.



Blauwkeel neushoornvogel (*Ceratogymna atrata*)



Molonetispreeuw (*Scissirostrum dubium*)

Groene kardinaal

(*Gubernata cristata*)

© Lou Megens



Het was in het najaar 2018, toen ik bij een vogelhandelaar wat rondneusde om nog "iets" te vinden op het gebied van insectenetende vogels voor een nog leegstaande kweekbox.

En leegstaande kweekboxen, daar heb ik een hekel aan! Het is toch nooit zo dat alle vogels succesvol broeden (verre van), dus aan uitvliegruimte voor jonge vogels is nooit een gebrek geweest. Maar ja, er zat helaas niets van mijn interesseveld bij de handelaar. Alleen dat koppel groene kardinalen, die waren toch wel heel erg mooi! Geheel tegen mijn gewoontes in kocht ik het koppel in een opwelling, zonder me vooraf in te lezen of te verdiepen. Dat kwam wel als ik weer thuis was.

De groene kardinaal komt voor in Uruguay, een groot deel van Argentinië en nagenoeg heel Brazilië en valt onder de bedreigde diersoorten. Hij staat op de rode lijst en heeft als IUCN-status bedreigd met afnemende aantallen. Er zijn in het wild nog maar 1.000 tot 2.000 vogels over! Het is een vrij forse vogel van 19 tot 21 cm en met een gewicht van 48 gram gerust stevig te noemen. Vooral het mannetje heeft prachtige kleuren (zie foto's); onder het oog zit bij de man een gele vlek welke bij de pop wit is; dat zou op jonge leeftijd ook een goede indicatie zijn om het geslacht vast te stellen. Maar daar kon ik weinig houvast aan verlenen. Verder maken natuurlijk zijn prachtige kuif, leuke roep en zang en gemoedelijk karakter hem tot een interessante volièrebewoner. Met dermate lage aantallen in de vrije natuur zou het wel eens belangrijk kunnen worden om deze prachtige vogel in avicultuur in stand te houden!

Na gedegen studie en informatie zoeken wist ik inmiddels dat deze vogels het best vorstvrij kunnen overwinteren, waarbij er goed moet worden opgelet dat ze niet vervetten. Die neiging

is sterk aanwezig, dus een dieet van een kardinalenmengeling (zaad), aangevuld met wortel, paprika of broccoli voldoet prima in de winter. In het voorjaar (begin maart) verhuisde ik het koppel, dat overigens nooit agressief gedrag vertoonde naar elkaar, naar buiten in een kweekbox van 2 x 2 x 2 meter. Al snel begon de pop met nestbouw. Maar toen ik op een zonnige dag buiten kwam en steeds maar gefladder hoorde, ging ik toch eens kijken. Oh! Buiten mijn zicht had de pop geprobeerd een loshangend draadje van het net wat ik 10 cm boven het gaas van het dak spande tegen katten, te gebruiken als nestmateriaal en had zich met een poot daaraan opgehangen. Zelig fladderde ze hangend aan een poot achter een gestapelde houtpartij. Voorzichtig haalde ik haar uit deze benarde positie, maar het net was al diep in de poot gesneden. Ze kon die poot niet meer gebruiken en deze hing er doelloos bij. Na enkele weken stierf de poot geheel af en heb ik de vogel uit haar lijden moeten verlossen.

Einde kweekseizoen 2019!

Pas in het najaar vond ik een nieuwe beschikbare pop en bereidde de vogels voor op het aankomende kweekseizoen. Een beetje eivoer met pinkies, levende buffalo's en af en toe een meelworm naast het reeds eerder vernoemde zaad met af en toe wat groenten. Drink- en badwater waren dagelijks fris voorhanden net als grit en sepia. Maar van nestbouw kwam het maar niet.... Van een bevriende Engelse kweker (Jonathan), kreeg ik de tip om "organisch nestmateriaal" ter beschikking te stellen. Naast het reeds aanwezige sisaltouw en kokosvezel gaf ik dus grashal-



men, plantenwortels en dunne twijgjes. En kijk! Dat sorteerde direct resultaat, want er werd diezelfde dag nog met nestbouw begonnen. Thanks Jonathan! Nadat het nest gereed was werden er drie eitjes gelegd, waarvan er eentje kipte na twaalf dagen broeden. De andere eitjes bleken onbevruucht. Het jong groeide voorspoedig op en ik zette het na een maand apart omdat er alweer gestart werd met nieuwe nestbouw. Maar helaas kwam daarvan niets meer terecht; eitjes onbevruucht, in de steek gelaten, steeds was er iets waardoor het niet lukte. Het ene jong zat apart in een kistkooi van 1.20 meter lang. Toen ik het later in de volière plaatste, bleek het vliegvermogen wat aangetast. Eerst dacht ik nog dat het door de rui kwam en wel zou verbeteren, maar integendeel verslechterde het alleen maar. Ook de coördinatie was niet goed en werd allengs slechter. Nadat het jong ook aanvallen kreeg en op de grond al spartelend rondjes begon te draaien, nam ik het besluit om dit jong uit zijn lijden te verlossen. Weer een seizoen voorbij zonder resultaat.

Ervaren kweker

Ik ging mijn licht eens opsteken bij een ervaren kardinalen kweker. Hij was het die me de tip gaf om "Grog New" van dr. Coutteel te gebruiken door het eivoer. Dat is geen geneesmiddel, maar een middel ter voorkoming van onder andere Atoxoplasmosis en Coccidiose. Met hetzelfde ouderpaar ging ik het kweekseizoen 2021 in. Het zou me toch ooit eens lukken? Ook nu werd er al vroeg in het jaar een stevig en omvangrijk nest gebouwd, steeds in hetzelfde (grote) tralienestkastje dat andere jaren ook werd gebruikt. Er werd graag gebruik gemaakt van het verstrekte organisch nestmateriaal. Ook nu werden er weer drie eitjes gelegd. Na precies twaalf dagen broeden kwamen op 26 april de eitjes uit. Er werd zowel door de pop als de man voorbeeldig gevoerd met het reeds eerder beschreven voer. De jongen groeiden als een speer en ik kon ze op de vijfde dag al ringen met ringmaat 3,8 mm. Voor de zekerheid plakte ik de ringen af met leukoplast. De jongen groeiden werkelijk razendsnel, het is moeilijk om te geloven als je het niet zelf ziet, maar op de tiende dag tjoepden alle jongen het nest al uit en vertoefden op de



Groene kardinaal, pop

grond. Snel plaatste ik een paar takken op de grond, zodat de jongen van de grond af konden wanneer ze dat zouden willen. Direct begon het popje alweer met leggen. Weer drie eitjes in de tweede ronde. Een dag voordat deze eitjes uit zouden moeten komen, haalde ik de al grote, net zelfstandige jongen van de eerste ronde weg bij de ouders, zodat zij zich volledig op de tweede ronde zouden kunnen concentreren. Ook deze drie kwamen prima groot. Het kweekjaar 2021 leverde me zes prachtige jonge groene kardinalen op! Een mooi succes na de twee eerdere tegenvallende kweekseizoenen. Deze mooie rustige vogels zijn een blijvertje bij mij in het bestand!



Man groene kardinaal



Jonge vogels, net geringd

Kwartels 7

Kwartels en patrijzen behoren tot de familie der hoenderachtigen. Best aantrekkelijke vogels om mee te beginnen! Maar welke soort past het beste bij jou en past jouw vogelverblijf bij alle soorten kwartels en patrijzen?

© H. Branje

Roulroul

De roulroul (*Rollulus rouloul*) is een heel aardige soort om te houden. Er is een erg groot verschil tussen het hoofdzakelijk zwart gekleurde haantje en het overwegend groen gekleurd hennetje. Roulrouls zijn altijd druk bezig met scharrelen in de bodem van de volière. Heb je ze eenmaal gehad dan wil je ze nooit meer kwijt! Roulrouls hebben een heel zachtvaardig karakter.

Wat de huisvesting betreft moet je be-

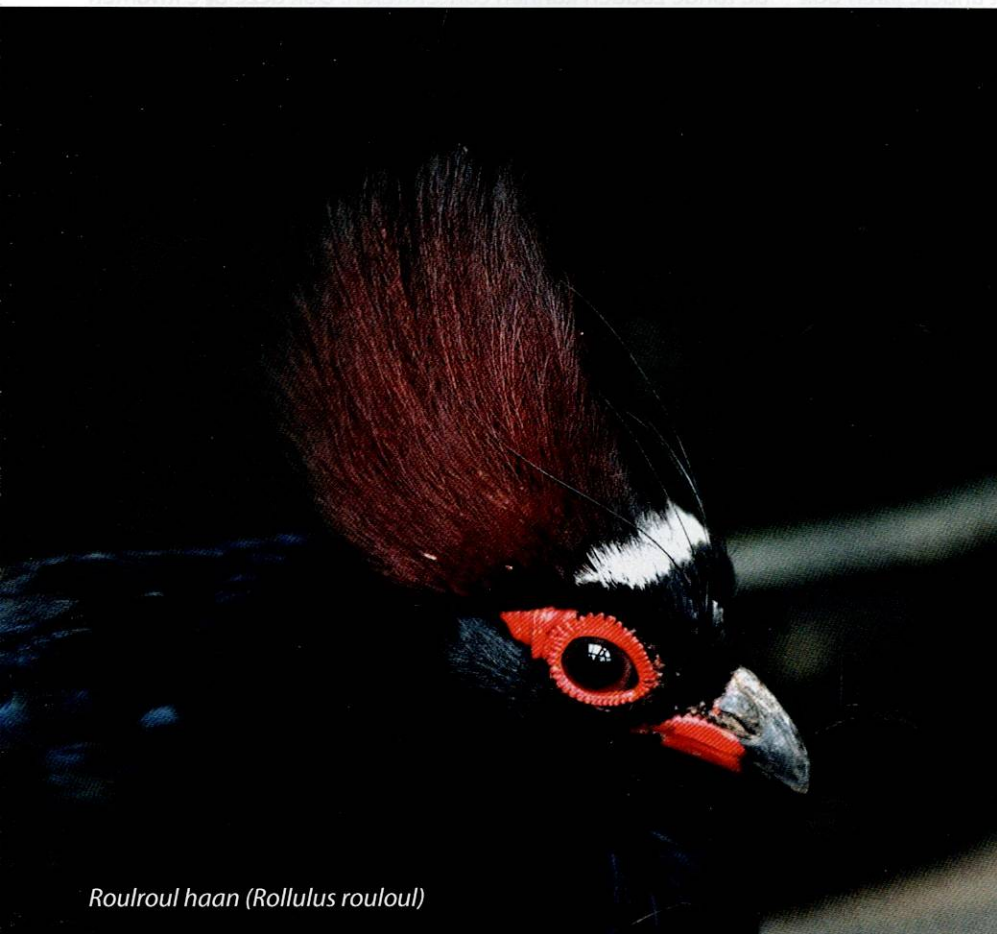
denken dat deze kwartelsoort afkomstig is uit de oerwouden van zuidoost Azië. Dat betekent dat ze altijd 'natte voeten' moeten hebben. Misschien wat overdreven gesteld, maar ze zijn erg gevoelig voor een te droge bodem. de vogels krijgen dan last van kloven aan de voeten. Deze kun je goed behandelen met uierzalf of vaseline, maar voorkomen is beter: 'n paar keer per week met een bloemenspuit de bodem van het verblijf besproeien. Maar ook de vogels kunnen van zo'n sproeibeurt genieten! Of altijd een bak

met water op de bodem van het verblijf.

Roulrouls zijn altijd in de weer op de bodem van het verblijf; ze krabben de hele dag op zoek naar wat eetbaars.

Geluid: heel hoge fluittonen. Vooral wanneer het haantje z'n hennetje kwijt is laat hij dat gefluit voortdurend horen. Overlijdt een hennetje, dan laat het haantje de hele dag z'n klagelijk gefluit horen.

De nacht wordt doorgebracht op een hoge tak in volière of nachthok.



Roulroul haan (*Rollulus rouloul*)



Virginische boomkwartel

Het hennetje kan wel zo'n vijftig eieren in een broedseizoen leggen. Broeden doen de roulrouls vaak zelf prima. Jonge kuikens liefst geen meelwormen voeren. De ervaring is dat deze vaak verstopping geven met alle gevolgen vandien. Doe je aan kunstbroed, dan zul je de eerste week na geboorte van de kuikentjes flink aan de bak moeten. Minstens elke twee uur moet je de kuikentjes met behulp van een kwastje (vochtig gemaakt en gedoopt in Sivo start) wat voer aanbieden. Water moet je aanbieden met een spuitje. In de natuur krijgen de kuikens de eerste dagen voer aangeboden door de oudervogels. Ze zijn dus niet in staat om meteen, na opdrogen, zelf naar voer en water te pikken.

In de winter moet je de vogels binnen houden; beneden het vriespunt zullen de tenen al snel bevriezen hetgeen na zo'n tien dagen te zien is aan zwarte tenen! Zijn de tenen en nagels gezond, dan kan het zijn dat je af en toe de nageltjes moet knippen (niet te kort). Overigens bezit de achtertteen géén nagel.

Roulrouls zijn niet extreem gevoelig voor wormen en coccidiën. Het nest wordt gebouwd in een omgekeerde emmer (met een gat aan één kant). De roulrouls maken er een koepelnest in waar ze hun witte eieren in leggen. Dat nest wordt gemaakt van allerlei plantaardig materiaal: hooi, stro, bladeren, groentebaladeren. Typisch is dat de vogels het nestmateriaal altijd over hun hoofd naar achteren gooien.

Colinus

Tot het geslacht 'colinus' behoren vier soorten waarvan een tweetal, de zwartkeel bobwhite (*Colinus nigrogularis*) en de Salvador kuifkwartel (*Colinus leucopogon*) niet in Europese volières gehouden worden.

Wel heel bekend zijn de Virginische boomkwartel (*Colinus virginianus*) en de kortkuifkwartel (*Colinus cristatus*). Deze twee soorten zijn echte kwartels voor beginners: sterk en niet gevoelig voor wormen en coccidiën. Er wordt op de

grond van het verblijf geslapen. Kwartels van de colinus-familie geven geen geluidsoverlast. Ze leggen veel eieren. Met andere woorden: ideaal voor beginners. Echter, er is geen grote markt voor door jouw gefokte jonge vogels....

Halsband frankolijn (*Francolinus francolinus*)

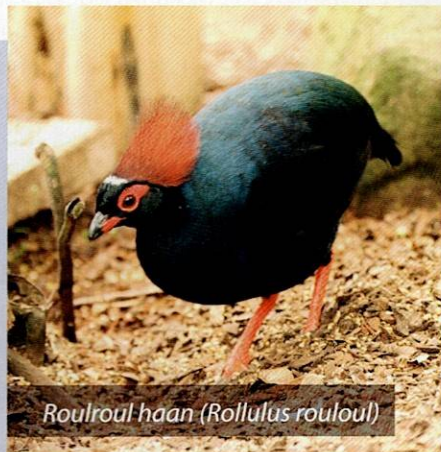
Pracht getekende frankolijn met een duidelijk verschil tussen haan en hen. Het zijn sterke vogels. Ideaal voor beginners wanneer je tenminste geen burens hebt. De haan kan vreselijk tekeer gaan de hele dag, met name in het broedseizoen.

Er wordt op een hoge plek overnacht. De kweek verloopt doorgaans prima

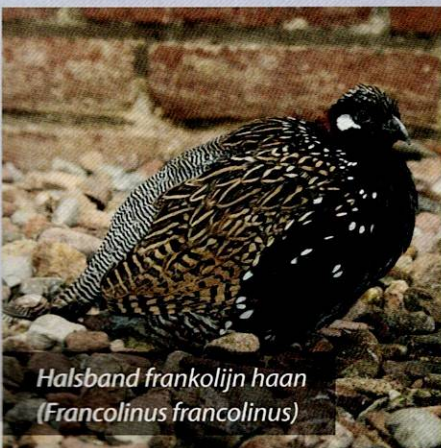
Wordt vervolgd!



Roulroul hen (*Rollulus rouloul*)



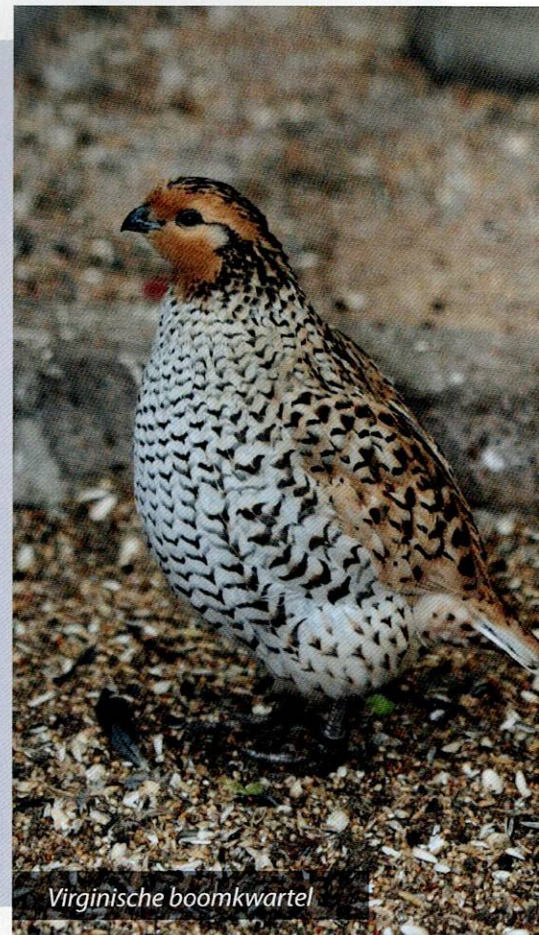
Roulroul haan (*Rollulus rouloul*)



Halsband frankolijn haan
(*Francolinus francolinus*)



Halsband frankolijn hen
(*Francolinus francolinus*)



Virginische boomkwartel

AZUL een factor die iedere kleurkanarie-liefhebber moet kennen! -van heldere agaats tot "All Black"! deel 1



Constant van Santen

Constant van Santen

De factor azul bestaat al heel lang maar wordt tot op heden in meerdere landen anders genoemd. In Italië heet die "mono melanina", in Duitsland "optische blaufactor" en in Spanje en Nederland "azul". Ik heb al meerdere artikelen hieromtrent geschreven maar de behoefte tot verduidelijking werd steeds knellender. Het is nu echt nodig een overzicht en verklaring te geven.

Naar mijn ervaring is de azulfactor in de zestiger jaren in Nederland ontstaan. Ik heb deze factor voor het eerst zelf waargenomen in de regio Veenendaal alwaar een kweker steeds bezocht werd door internationaal keurder en vogelhandelaar Aschieri uit Parijs. Die kwam daar meerdere keren per jaar de krenten uit de pap halen en zo nam hij verschillende vogels mee welke een overdreven helderheid in de ondergrond hadden. Met overdreven helderheid bedoel ik dat de ondergrond vrij van bruin was maar de vogels hadden wel degelijk een donkere bestreping. De vogels die ik met deze factor gezien had, waren in de zwarte reeks met een pastelfactor. Het dons was niet zwart-bruin, gebruikelijk voor zwartpastel, maar zilvergrijs. Het gehele verenpak geheel vrij van bruin. Het lipochroom daardoor zeer helder van tint. Verder vrij van grijsvleugeltekening en de uiting in de bestreping vrij helder zwart. Ook Peer van der Zanden maakte aan mij een dergelijke herinnering bekend.

De heer Aschieri heeft een deel van deze vogels doorverkocht aan Italianen. En daar raak ik de loop kwijt totdat medio tachtiger jaren wij agaats vogels waarnamen met een uitzonderlijke helderheid en opvallende bestreping. De vogelliefhebberij was internationaler geworden. Kwekers probeerden verschillende verschijningsvormen over te zetten naar andere mutaties of zelfs basiskleuren. Rond 1990 werd ik uitgenodigd om eens bij een liefhebber, welke als eerste de onyx kanarie probeerde te ontwikkelen en in variaties te creëren. Hij had enkele vogels van Bernardino Yeves gekregen om deze mutatie vast te leggen in

de kleurkanarie.

De heer Belver Llorenz heeft alle mogelijkheden aangewend om de diversiteit van deze mutatie uit te zoeken. Verkocht overigens geen enkele vogel totdat hij wist wat het was. Ik nam veren mee naar Nederland. De bevederingsonderzoeken in Nederland gaven later de werkelijke aard van de ligging en veranderingen van de aanwezige pigmenten aan. De heer Belver Llorenz liet mij zijn vogels zien: zeer helder zwarte vogels en de reeds uit Italië bekende agaats mozaïeken, ik zag opaal gelijkende kanaries maar geheel anders in structuur en kopkleur (de later bekende intermediaire vogels), ik zag hele lichte vogels welke phaeo's bleken, maar dan met wel heel erg weinig phaeo tekening en ga maar door. Als ik vroeg "wat is dat of wat denkt u wat het is?", dan zag ik de schouders omhooggaan. Mogelijk wilde hij het niet vertellen maar evenmin hebben wij in al die jaren een publicatie gezien. Wellicht dat er kennis ontbrak om alle conclusies juist op te stellen. Het hoe en wat moest natuurlijk wel eerst geconcludeerd worden.

Al in een van mijn eerdere grote publicaties in *Onze Vogels* (februari 1997 pagina 60 en verder) welke de wereld over ging, kon ik melding maken dat deze mutatie een allel was van de opaalfactor. Dus onyx en opaal kunnen een intermediaire verschijning geven. Maar wat is dan die heldere zwarte (vogels met korte onderbroken bestreping en zeer heldere ondergrond zonder bruin) welke uit de kruisingen met zwart x agaats kwamen? Snel was dat ook geen vraag meer en ik begreep dat dit zwarte kleurkanaries waren welke de azulfactor van de agaats hadden overgenomen. Deze zwarte vogel in het mozaïek werden door onder meer de heer Heiler uit Duitsland geshowd en deze won daar heel veel mee. Op grond van de standaard niet erg logisch want de maximale oxidatie welke bij de zwarte reeks gevraagd werd, had geen uiting bij deze kleurvogel. Deze vogels hadden wederom geen bruin en daar kickte de keurder (en vele ande-

ren) wellicht op. Wel duidelijk lichtere omzomingen van de grote pennen welke wij ook bij de agaats gewoon waren te zien.

De azulfactor werd vanuit de agaats ingekruist in de pastel, de satinet, de topaas, de isabel, de eumo. Allemaal kleuren welke geen al te veel bestreping c.q. pigment op de kop of in de flanken hadden. Ook was de uniformiteit van de pigmentuiting soms ver te zoeken. Met het inkruisen van de azulfactor bleek het pigment (bestreping) direct veel completer te zijn en uniform in haar uiting. De isabel raakte de (rood)bruinachtige phaeo kwijt en de kleur in de ondergrond werd eenkleurig gelijk met de bestreping. Ineens was het interessant om de mutatiekleuren te kweken. Het pigment begon meer en meer vanaf de snavel, de flanken raakten compleet en de tekening op kop en nek raakte voller en voller. Nog meer, je kon die weer aan elkaar paren en had veel minder splitten nodig.

De nominaatvorm, als ik dat zo mag noemen, de agaatrood- en agaatgeelmozaïek, kregen eveneens steeds meer pigment. De flanken raakten vol, er kwamen strepen onder de bek, en later op de borst. De pigmentvogels lieten een totaal andere uitmontering van pigment zien dan de klassieke vogels zoals agaatswit, isabelgeel enzovoorts. Pigmentvogels met de witte grondkleur

werden aan de mozaïeken gepaard om deze eenzelfde pigmenttekening te laten krijgen. Het door velen verfoeide bruin in de zwarte kon ineens worden weg gekweekt. Ondanks dat dit een duidelijke lichtere uitmontering van de zwarte vogel gaf. Er was inmiddels een internationale standaard ontstaan waar een duidelijke scheidslijn lag tussen de ontwikkelingsvogels zwart en bruin, en de reductievogels agaats en isabel. Zwart en bruin met een maximale oxidatie en een brede onderbroken bestreping. De maximale oxidatie volgens de standaard in pigment en lipochroom ofwel in de tekening en de ondergrond! Kortom zo zwart c.q. bruin mogelijk met een maximaal aantal bestreping.

Bij agaats en isabel werd een korte onderbroken fijne bestreping gevraagd (bij de schimmels wat breder en bij de mozaïeken nog breder). Het aantal strepen talrijk. De tekst van de standaard gaf aan dat er geen oxidatie van de ondergrond werd gevraagd. Met deze oxidatie wordt bedoeld de vermenging van de lipochroom en alle andere pigmenten welke in de ondergrond gelegen zijn. Denkt u maar aan de phaeo, de eumelanine (in de ondergrond dus) en eventueel de intensief en/of blauwfactor. Nu echter wordt bij de agaten en isabellen een heldere ondergrond gevraagd, vrij van zichtbaar bruin. Dat laatste houdt dus in dat de



Hierbij een foto van een kleurkanarie Zwart Geel Mozaïek man (klassiek en azult). Opvallend is het gehele zwarte beeld welke de vogel laat zien. In de voorheen zo genoemde zilversluis een invulling van zwarte kleurstoffen (zwart melanine in de ondergrond) Door de hoeveelheid zwart is de lipochroom nauwelijks meer waar te nemen hetgeen altijd noodzakelijk blijft. Tussen de banen eumelanine komt een steeds grotere hoeveelheid zwart waardoor de rug ineens vloeit hetgeen bij de klassieke niet is toegestaan. De vogel is geheel vrij van enig bruin en gaat al in de richting van de All Black.

© Antonio Javier Sanz



Zwart eumo geel intensief man. Buitengewoon helder beeld. Geen lichte omzomingen meer op de vleugels en vleugeldekkveren. Kan wat intensiever in uiting geel. Ontwikkeling zwart op wangen en kop al zichtbaar.

© Giovanni Scintilla

vermenging van de phaeo in de bijtint niet meer zichtbaar moet zijn en blijft er een heldere lipochroom over.

Twee duidelijk verschillende uitingvormen van beide groepen. Bij de zwarte en bruine mocht de bestreping op de rug niet aaneen vloeien en moest er altijd een duidelijke zone van lipochroom en ondergrond tussen banen van de bestreping over c.q. zichtbaar blijven.

In de zwarte reeks zagen wij bij de mozaïeken en later bij de witte, steeds meer de azul vogels verschijnen omdat deze geen phaeo toonden (maar wel de lichtere omzoming van de pennen en vleugeldeken).

Het beeld was duidelijk en wij konden een lijst opstellen wat de azulfactor bij de kanarie deed en welke kleuren het best met of zonder de azulfactor tot uiting kwamen.

In Nederland heeft Tino Simons nog eens geprobeerd om duidelijkheid te verschaffen door in het vraagprogramma vogels in het azul en vogels zonder azul als klassieke vogel te vragen. Een zeer loffelijk streven, maar men wist niet eens welke vogel nu azul had en welke juist niet. Vele kleuren werden als klassiek in de azulvorm gevraagd in de standaard en ook als zodanig gekeurd. De keurder kende de klassieke vorm eigenlijk niet meer. Dus de azul vogels werden in de klassieke klassen ingeschreven en in de azul klassen. Nederland was hier de enige in. Dit experiment werd snel stopgezet waardoor de door Tino gepoogde klaarheid niet werd verkregen. Wel bleef ik vragen om een beschrijving in de standaard, beter gezegd de keurtechnische omschrijving

wat "wat" was. De liefhebber en keurder moesten weten wat zij moesten kweken en keuren.

Men kon niet altijd bedenken dat de kleur, welke men bij bijvoorbeeld bij de isabel naast de bestreping zag, geen phaeo maar eumelanine was. Eumelanine lag in de strepen maar men kwam erachter dat er in de ondergrond veel meer eumelanine lag. In de ondergrond lag normaal, eumelanine in korrels, phaeomelanine in korrels, de lipochroom, de blauwfactor, alles al of niet in schimmel, intensief of mozaïek.

De nieuwe isabel standaard spreekt over bruinbeige bestreping met een zeer lichtbeige ondergrond. De isabelpastel spreekt over een zeer lichtbeige kleur. Beide duidelijke omschrijvingen van de vogels met azul en zonder de roodbruine phaeo. Toch omschreef men de pigmenten tussen de bestreping nog steeds als phaeo (op keurbrief of in artikelen).

Bij de azul was de phaeo weggefallen zodat de rest bleef. Door het wegvallen van de phaeo kon er bij de zwarte of agaten met de lipochroom, de blauwfactor en de intensiviteit geen "blauw" meer in de bijtint worden gevormd.

Wat doet de azul factor?

Uit de praktijk weten wij dat de azulfactor werkzaam is op de phaeomelanine van de kanarie.

De phaeomelanine welke normaal in de ondergrond is opgenomen wordt omgezet naar eumelanine op de plaats van de bestreping. De eumelanine in de ondergrond blijft in den beginne ongewijzigd.



Zwart geel intensief. Heldere bijtint, vrij van bruin en schimmel.
© Giovanni Scintilla



Zwart topaas geel intensief, met azul. Mooie vogel, goed intensief en mooie rugbelijning. Lichtere omzomingen van grote pennen en vleugeldeken nauwelijks waarneembaar. Tussen bestreping al aanmaak van veel zwart.
© Giovanni Scintilla

"In den beginne" schrijf ik. Want de azulfactor heeft een merkwaardige eigenschap: de factor heeft een cumulatieve werking op het eumelanine bezit. Natuurlijk kunnen wij kwekers door een goede selectie tot een selectieve vermeerdering van pigmenten komen maar deze azulfactor heeft de werking dat deze zelf steeds meer eumelanine aanmaakt. Ook bij de vogels met een zogenaamde reductiefactor zoals de agaats- en isabelgroep. Daar waar wij bij de klassieke groep hard moeten werken om de reductie niet de overhand te laten krijgen, zien wij bij de agaats- en isabelvogels met de azulfactor een geleidelijke vermeerdering van het pigment welke sowieso door de verplaatsing van de (gemuteerde) phaeo naar de bestreping al een duidelijker pigmenttekening heeft.

Ook hier begint de pigmentering vanaf de snavel, is duidelijk in strepen op de kop en nek aanwezig, waait volledig uit op de rug en een duidelijker flank bestreping is een feit.

Het cumulerend karakter draagt zorg voor steeds meer bestreping, op de wangen, op de borst, in de flanken, overal, ook de eumelanine in de ondergrond wordt meer en meer. De helderder ondergrond zonder de roodbruine phaeo draagt eveneens er zorg voor dat de bestreping nadrukkelijker tevoorschijn komt.

Door de werking van deze factor zijn wij in de gelegenheid om mutaties in een veel betere vorm te kweken. De topazen kregen een betere en vollere bestreping, idem bij de eumo's en de pastellen of satinetten. Zij kregen weer de kleur van de bestreping welke bij de groep hoorden en was geen waterig aftreksel waarbij zwart, grijs of bruin/crème werd. Dit heeft onder meer bij de beoordeling van de kleur van de agaatspastel heel lang tot verkeerde conclusies geleid.

Is de AZUL factor een mutatie welke in het vraagprogramma hoort?

Eigenlijk hoort iedere mutatie in het vraagprogramma indien deze vastgelegd is en duidelijk herkenbaar. Deze mutatie bestaat al meer dan vijftig jaar en is inmiddels in de meerderheid van de kleurkanaries opgenomen. Alle standaarden van de vogels zijn beschreven. Beschreven naar de mogelijkheden van de vogel zoals men die op dat moment voor zich had. Veel van de vogels welke wij nu als klassieke vogels keuren zijn mutanten en vormen de basis voor de mutaties welke daarop hebben plaatsgehad. Zo werd een agaats rood mozaïek klassiek een agaats azuls rood mozaïek. Daarna werd deze vogel een agaats azuls pastel rood mozaïek, of een agaats azuls topaas rood mozaïek, of zelfs een agaats azuls opaal rood mozaïek. De azulfactor maakte het mogelijk om ook de isabel opaal rood mozaïek te kweken in de vorm van een isabel azuls opaal rood mozaïek of isabel azuls satinet rood mozaïek (de combinatie van azuls en opaal noemen wij mogno maar daarover later meer).

De heldere agaats rood mozaïek, als voorbeeld, is een prachtige heldere mozaïekvogel met een optimale bestreping overal com-

pleet. Wij zouden deze vogel niet meer in zijn of haar klassieke vorm wensen. Met de klassieke phaeo, mindere- en minder zwarte bestreping enzovoorts. Wij moeten derhalve genoegen nemen met deze ontwikkeling. MAAR.....

Het is voor de liefhebber en voor de keurder van belang dat wij wél erkennen en herkennen dat er vele kleuren op ons palet van kleurkanaries staan, welke nu beschreven zijn en gekeurd worden maar azuls vogels zijn. De liefhebber moet dat weten zodat deze de juiste vogels gebruikt en de juiste vogels paart. Bijvoorbeeld: niet zoeken naar phaeo als die er genetisch niet meer in zit vanwege de azulfactor. Mocht een dergelijke vogel nog wat "bruinig" overkomen dan zijn dat de kleurloze omzomingen van de baarden en haakjes en weten wij direct dat de vogel een wat meer intensieve uiting nodig heeft waarbij de kleurloze omzomingen minder de overhand heeft. Ook is het essentieel voor de kweker te weten of deze kleurvogel een azuls factor heeft als hij deze gaat gebruiken om factorenbezit naar andere vogels over te brengen of om split vogels van welke soort dan ook te creëren.

Welke vogels zijn nu azuls of worden het mooist in de azuls versie gekweekt?

Te beginnen met de agaats en isabel serie.

De mozaïeken in de agaats groep, geel of roodkleurig. Derhalve agaats rood mozaïek pop en man, de agaats geel mozaïek pop en man. De niet-mozaïeken zoals de witte, de gele en de rode, zijn volgens de standaard eveneens azuls vogels geworden. Dus azuls vogels. Niet alleen qua eisen aan de bestreping maar ook qua bijtint of lipochroom. De standaard vraagt een talrijke bestreping kort en fijn voor de intensieve, iets breder voor de schimmels en nog wat breder voor de mozaïeken en alles talrijk en compleet. De kleur van de ondergrond vraagt een heel duidelijke uitleg en geeft nu verwarring. Wij denken nog te veel in de van oudsher voorkomende kleur van bijvoorbeeld de agaats geel met een groenige lipochroomkleur. De standaard spreekt over een ondergrond vrij van zichtbaar bruin hetgeen zou moeten betekenen dat de lipochroom zonder vermenging van phaeo is. Dus heldergeel.

Het oude type zonder azuls voldoet niet makkelijk aan de pigment eisen van de standaard waarbij de bestreping op de snavel moet beginnen, de flank meerdere rijen flankbestreping heeft en de rug een complete fijne en korte bestreping wenst. Bij het oude type is de bestreping veelal te lang, niet compleet en niet talrijk.

De ondergrond met de bijtint vraagt volgens de standaard geen geoxideerde lipochroom meer waarbij de phaeo en eumelanine in de ondergrond tezamen met de lipochroom, de blauwfactor en de intensiviteit is vermengd. Bij de witte agaats gaf dat een lichtgrijze kleur, bij de gele agaats gaf dat een licht groenige kleur en bij de rode agaats geeft dat eveneens een diepere gedekte rode kleur. Door de omschrijving sinds 2015 is dat alles vrij van zichtbare phaeo geworden hetgeen op het aanwezig zijn van de azuls factor wijst.

Heden ten dage zien wij meer en meer de agaat witte met een witte bijkleur, de agaat gele met een zuiver gele bijtint en de agaat rode met een lichtere minder geoxideerde ondergrond kleur. De bestreping is dan weer completer en nadrukkelijker met zelfs bestreping op de borst. Beide vormen zien wij heden ten dage nog op de shows. De heldere agaat en de oude geoxideerde agaat. Dan snapt de kweker c.q. tentoonsteller er niets meer van. Ik hoor dan: "ik vind dat mooi!" Mijnheer de keurmeester, je hebt zelf niets mooi te vinden maar volgens de standaard te keuren, want de liefhebber snapt het niet als persoonlijke voorkeuren de overhand krijgen. De liefhebber kweekt de kleur welke hij of zij mooi vindt en probeert dan de standaard te volgen en als er niet overeenkomstig de standaard gekeurd wordt dan krijgen wij allemaal verwarring. Daar is de standaard voor om de verwarring te voorkomen en een leidraad in onze liefhebberij te zijn. Het is aan de TC van de verschillende bonden om de liefhebbers en keurders goed en duidelijk te informeren. De wijziging van 2015 had nadrukkelijk naar de liefhebberij gecommuniceerd moeten worden want de intentie van de wijziging betekent heel veel voor ons allen.

In de huidige standaard staat wel een opmerking waaruit wij allen hadden moeten kunnen concluderen dat er in de zwart-, agaat- en isabel reeks echt wel een heldere ondergrond gevraagd werd, geheel vrij van bruin. Bij de bruine kanarie staat als enige reeks beschreven: "Door de sterke aanwezigheid van melanine bij deze kleurslag zal het lipochroom donkerder doorkomen". Daar benadrukt men dat bij de bruine reeks de lipochroom vermengd moet zijn met veel phaeo en eumelanine. Bij de andere reeksen noemt men dat bewust niet!

Persoonlijk vind ik de agaat witte met de azul factor een mooiere vogel dan de klassiek ouderwetse. De agaat azul witte is ook de basis voor de agaat topaas wit, de agaat pastel wit, de agaat eumo wit, de agaat opaal wit en ga zo maar door. Wacht u even met een reactie op dit stukje en lees eerst wat er bij de zwarte beschreven wordt.

Bij de isabellen is het min of meer hetzelfde. Alle mozaïeken in de isabel reeks met hun mutaties zijn nu in de azul versie. Veel mooier als klassiek de originele versie van zeg maar 30 jaar gele-



Agaat Rood Mozaïek, Wereldkampioen 2018 van Jose Banares Garcia. Mooie heldere vogel zonder enig bruin door azul factor. Prachtige zilversluis met goede stuit en korte schoudertekening. Masker is wat gepunt naar achteren hetgeen bij een volwassen (in maanden oudere) vogel vaak ontstaat.

© Antonio Javier Sanz



Agaat Rood mozaïek van dezelfde kweker in 2021. Mijns inziens een qua model en kleur perfect beeld op dit moment van deze kleur van dezelfde kweker Jose Banares Garcia. Deze progressie in pigmentatie is eveneens waar te nemen bij vele andere agaat rood mozaïek kwekers waaronder ikzelf. Meer bestreping, meer zwart enzovoorts. Door de toename van de bestreping zelfs in het masker en borst, ontstaat een prachtig uniform beeld van het pigment in deze kampioensvogel. Het masker vol, intensief en afgerond achter het oog. Met recht een maximale tekening welke op de rug nagenoeg dezelfde tekening vertoont als op de rest van het verenkleed.

© Antonio Javier Sanz

den. Er is nu maar één kleur aanwezig, de gereduceerde bruine eumelanine van de isabel azul in de bestreping en de ondergrond. De phaeo welke in de klassieke vorm een roodbruinachtig karakter had en soms storend over kwam is weg gemuteerd. Het pigment is nu compleet en overal afdoende aanwezig. Op de snavel beginnend en nergens een lichte plek. Tussen de bestreping op de rug eenzelfde kleur eumelanine als de rest van de bestreping, veel meer in harmonie. Begin van deze eeuw wilde men nog wel eens het vlekje onder de snavel, waar zich een krans van pigment bestreping begon te vormen, als licht beschrijven maar nu is door de toename op de borst en flanken daar geen sprake meer van. De toename op de borst, flanken en kop is geheel in overeenstemming met de term "talrijk".

Bij de niet-mozaïeken is de witte ondergrond niet storend en door de zuivere kleur van het pigment en ondergrond een heel charmante verschijning. De in het verleden omschreven "zilversluer" komt bij de isabel azul optimaal tot uiting. De gele niet-mozaïek is wat moeilijker, want je herkent de lichte niet warmere gele tint van de klassiek direct. Dat is even wennen, zelfs voor

mij, want de isabel geel is van oudsher naar mijn mening een van de mooiste competitievogels van onze kleurkanarie waarin elk detail zo nadrukkelijk speelde. De lipochroom wellicht helaas wat minder vol maar nu wat helderder. Wel is de pigment uiting wederom completer en nadrukkelijker en daarmee een betere basis voor de satinet geel of satinet wit. De klassieke vorm heeft een wat fijnere belijning van het pigment en de azul vorm een wat kortere vorm welke als zodanig nu in de standaard benoemd wordt. Bij de isabel rode wederom hetzelfde verhaal. De lipochroom wat helderder en lichter.

Alle agaats en isabel opalen in mozaïek zijn zoals beschreven azul, alle pastellen zijn azul in de agaats en isabel reeks, alle satinetten zijn azul (de agaats satinet heeft geen bestreping omdat de satinet factor gekoppeld is aan de bruinfactor) zelfs in de laatste vorm van de bruin satinetten, alle topazen zijn azul, alle onyx in agaats, de eumo's zijn azul en alle jaspis zijn azul.

De phaeo wordt niet gevraagd in agaats en of isabel en is zonder azul

ALGEMEEN

Automatisch voeren

© H. Branje

Een probleem van spreuwen met jongen is dat ze in avicultuur veel te weinig moeite hoeven te doen om aan voedsel te komen. Het voer staat in overvloed gereed. De oudervogels voeren de jongen en hoeven de rest van de dag niets meer te doen. Vaak beginnen de mannen zich dan te vervelen en zich uit te leven op de poppen. Wanneer de jongen in één keer overvoerd worden kan dat problemen geven met hun spijsvertering met alle vervelende gevolgen van dien.

Om bovenstaand probleem te be-

strijden ontwierp Jeu Gielen uit Blerick een voerautomaat. Een ronde schijf met daarop 8 plastic pijpjes draait boven over een gat dat via een afvoerpijp in een plastic bak valt. Elk uur draait een volgend pijpje boven het gat. In de pijpjes worden 's morgens meelwormen en bevroren pinkies of ander dierlijk voedsel gestopt. In de loop van de dag krijgen de vogels elk uur een hoeveelheid dierlijk voedsel. Telkens zullen ze eerst hun jongen voeren en daarna pas iets voor zichzelf nemen. Op deze manier verloopt de opfok van de jonge spreuwen veel voorspoediger.

Om te weten of de oudervogels een voorkeur hebben voor bepaalde soorten insecten kan er van buiten de volière gevoerd worden in aparte plastic bakjes. Jeu voert dan eerst een rondje wasmoten, daarna een rondje regenwormen

etc. Wanneer na 'n uur de bakjes gecontroleerd worden kan vastgesteld worden of de vogels bepaalde insecten al dan niet opnemen. Op die manier kun je, op het moment dat er jongen zijn, insecten voeren waarvan je weet dat ze door de betreffende vogels graag worden opgenomen.

Zo eten de purperglansspreuwen alleen maar regenwormen om aan de jongen te voeren.



Lancashire

Theo Minten & Henk Branje

Foto's: P. Puts

Een imposante postuurkanarie met een gewenst formaat van minimaal 21 cm.

Net als bij de llarguet is de kwaliteit van de bevedering een probleem bij de lancashire. Om formaat in de vogels te krijgen wordt vaak schimmel aan schimmel gekoppeld. Dat is gunstig voor het formaat, maar niet goed voor de kwaliteit van de bevedering. Een duivels dilemma voor de kweker. Selecteer je te sterk op een goede bevedering, dan gaat dit ten koste van het formaat en worden de vogels mogelijk te smal met een te klein kopje. Selecteer je enkel op formaat, dan verslechtert de kwaliteit van de bevedering.

De lancashire moet een opgerichte houding laten zien met een staart die 'n beetje afhangt. Wanneer je een show met meerdere lancashires hebt zie je maar weinig vogels die een goede 'afhangende' staart laten zien.

Laat de vogel geen goede opgerichte houding zien met daarbij een ietwat afhangende staart, dan zie je een vogel die er heel anders uit ziet dan dat hij er uit moet zien. Een goede houding is dan ook heel belangrijk bij dit ras. De poten zijn lang en stevig en bij een goede houding licht gebogen.

Vorm

Het zwaartepunt van de lancashire zit boven in de vogel. De vorm is lang, de rug en borst zijn vol en rond, de schouders breed en de staart lang en breed. Rug met staart vormen een licht gebogen lijn van nek tot staarteinde. Is een vogel te vol in het lichaam en is het onderlichaam 'een pak veren' dan is het hele type van de lancashire verdwenen.

Wanneer de bevedering niet in orde is komt dit onder andere tot uiting in de vorm van uitstekende veren in dijen en

flanken. Bovendien sluit de bevedering dan niet strak om het lichaam waardoor de vorm niet aan de eisen voldoet. Overigens zijn hanenveren toegestaan.

Kop en Kuif

De kuif heeft de vorm van een hoefijzer en moet in de nek goed aansluiten op de nekbevedering. Het middelpunt van de kuif ligt iets naar voren. De ogen moeten zichtbaar zijn. De kuif is lipochroom maar mag ook gemelaniseerd zijn. De melanine mag echter niet verder doorlopen in de nek dan de denkbeeldige lijn over het midden van de snavel en het midden van het oog. Anders wordt dit als bont aangemerkt. Bij de COM en dus ook binnen de NBvV worden bonte lancashires niet gevraagd. Lancashires worden gevraagd als eenkleurig geel of wit. Door enkele speciaalclubs worden dergelijke vogels echter wél gevraagd. Ze worden hier in aparte klassen gekeurd. Bonte vogels hebben een wat hardere bevedering hetgeen positief werkt op de kwaliteit van de bevedering. Bij het kweken van goede lancashires zijn de bonte vogels met hun

hardere bevedering eigenlijk onmisbaar. Bij de lancashire wordt ook de gladkop erkend. Bij de gladkop lancashire hebben we te maken met een brede kop die licht afgevlakt is en waarbij duidelijk wenkbrauwen aanwezig zijn. De kop mag uiteraard geen melanine laten zien. Een stevige hals/nek met een lichte inval zorgt voor een mooi lopende overgang naar het lichaam.

Standaard

Internationaal zijn er zeker goede lancashires waarbij de grootte, de houding en ook de bevedering van zeer goede kwaliteit is. De meeste lancashires in Nederland hebben nog veel moeite om de standaard te benaderen.



De foto laat een lancashire zien die geen goede houding laat zien. Wel is goed te zien dat de vogel een mooie kuif heeft met het middelpunt iets naar voren. Ook de bevedering sluit al mooi aan om het lichaam. Goed te zien is ook de volle nek met lichte inval.



Bij deze lancashire zien we al een redelijke houding. Wat we ook zien is de zeer losse en lange bevedering. De hals/nek is wel erg vol en laat geen lichte insnoering zien. De kuif is goed van vorm maar de ogen zijn niet zichtbaar.

De sperwer (*Accipiter nisus*)

© Jos Wijnen

Als je, zoals ik doe, het hele jaar rond de vogels in je tuin bijvoert, dan krijg je ook wel eens een ongenode gast op bezoek.

De sperwer is zo'n ongenode gast die af en toe op jacht naar prooi je tuin opzoekt. We moeten hier niet al te dramatisch over doen want dit hoort ook in de natuur. Omdat dit onlangs bij mij in de tuin gebeurde hier een verhaal over de sperwer.

Een sperwer heeft korte afgeronde vleugels en een lange recht afgesneden staart, en is familie van de havik. Het mannetje heeft een leigrijze rug en een gestreepte onderkant, hij is ongeveer een kwart kleiner dan het forsere vrouwtje en maakt een tengere indruk. Het vrouwtje heeft een bruinere bovenzijde en een witte streep achter het oor. Sperwers hebben lange, dunne gele poten en tenen. Mannetjes zijn ongeveer 28 cm van kop tot staart en vrouwtjes variëren in lengte van 38 tot 40 cm.

Broedvogel

In ons land is het een vrij zeldzame broedvogel behalve in de oostelijke provincies waar meer dennen en loofbossen voorkomen. Het aantal broedparen wordt geschat op 3000-3600 in 2013-2015. Zijn nest bestaat uit takken en dunne twijgjes. Vaak benutten zij ook oude eksternesten. In mei worden vier a zes bruin gespikkelde eieren gelegd die in ca 35 dagen door het vrouwtje worden uitgebroed. Zij broeden al wanneer ze één jaar oud zijn. Tijdens het broeden zorgt het mannetje voor het voedsel voor het wijfje.

De jongen worden door beide ouders gevoerd en vliegen na circa vier weken uit. De sperwer voedt zich met mussen,

vinken, spreeuwen, duiven en andere vogels. Ook muizen en jonge konijnen staan op zijn menu. Het is de rover bij uitstek van kleine bosvogeltjes.

Omdat de vrouwtjes groter zijn dan de mannetjes, vangen die vaak ook grotere prooien, zoals merels, spreeuwen en duiven. Onder duivenliefhebbers heeft de sperwer daarom ook weinig vrienden. Vooral onder tamme duiven maakt hij, (of beter gezegd zij) nog wel eens slachtoffers.

Prooidieren

De soortensamenstelling van de prooidieren hangt geheel af van de plaats waar gejaagd wordt. In de nabijheid van steden slaan zij veel spreeuwen, huis-mussen en merels, maar ook duiven, gaaien en spechten; soms ook waterhoentjes. De sperwer weet ook muizen, kikvorsen en grote insecten te vangen. De snel vliegende sperwer moet het bij zijn jacht hebben van zijn verrassings-techniek. Hij scheert snel langs een heg, schiet er dan plotseling overheen en stort zich op een nietsvermoedend troepje vogels. Hardnekkig achtervolgen sperwers hun prooi, die ze soms nog nazitten tussen gebouwen. De greep van zijn klauwen is dodelijk. Een nest jonge sperwers eist wel twee tot drie

spreeuwen per dag. Meestal verorbert hij zijn prooien op zogeheten 'plukplaat-sen'. En soms nodigt hij zijn partner met een scherp 'kek-kek-kek-kek' ook uit op de maaltijd.

Stand- en trekvogel

De sperwer is een stand- en trekvogel. Ook in de wintermaanden (oktober tot mei) komt hij in onze omgeving regelmatig voor.

Door het verbod op landbouwgif is het aantal sinds de zeventiger jaren sterk gestegen, maar neemt sinds 2000 weer af. Mogelijke oorzaken hiervoor zijn de toename van haviken (de grootste vijand van de sperwer) en minder voedselaanbod. Op de foto zien we een vrouwtje sperwer die een duif heeft geslagen, in dit geval een Turkse tortel.

Beleef veel plezier aan onze vogels en geniet van de natuur.



Keurmeester 137

De coronamaatregelen waren een dag tevoren afgeschaft, dus stond niets de Technische Commissie (TC) Tropen & Parkieten nog in de weg om op zaterdag 26 februari zes aspirant-keurmeesters het praktijkexamen af te nemen. Voor theorie en het onderdeel vogels herkennen waren ze al geslaagd.

Louis van Kelckhoven

Al was het maar om afkijken te voorkomen werd het examen met de nodige afstand afgenomen. Eén aspirant zou zich daar bij voorbaat niet schuldig maken aan afkijken. Als aspirant-keurmeester grote parkieten en dwergpapegaaien had Gerrit Streefkerk uit Schagen een hele examenzaal voor zichzelf. Hij was al keurmeester tropische vogels, Europese cultuurvogels, duiven en grondvogels en ging voor een tweede bevoegdheid. Normaliter vindt het praktijkexamens plaats tijdens Vogel, het nationaal kampioenschap, en hebben examinatoren de keuze uit een hal vol vogels. Nu moesten Piet Ooijen, die behalve de parkietenopleiding ook het examen met de bijbehorende vogels regelde, en Gerrit Streefkerk stad en land afreizen om 32 kromsnavel

bij elkaar te brengen. Dit als aanvulling op de zestien vogels die Gerrit door de gespreksgroep Midden beschikbaar werden gesteld.

Docenten en examenkandidaten van de tropen etc. namen zelf vogels mee naar het gebouw van de Soester Vogelvrienden in (inderdaad) Soest. De vereniging aldaar stelde kooien beschikbaar voor de examenvogels. Het examen kwam geen dag te vroeg. Waar de opleiding tot NBvV-keurmeester normaliter twee jaar duurt, heeft de lichting van 2022 daar drie jaar over gedaan en moest een deel van de lessen digitaal worden gegeven en gevolgd.

Maar op zaterdag 26 februari was het dan toch zo ver dat Bennie Horsting, André Gerritsen, Guido Jansegers, Henk de Vos en de eerder genoemde Piet Ooijen, namens de TC Tropen & Parkieten de examens konden afnemen.

Acht groepjes van vier vogels (32 in totaal) stonden klaar om te worden gekeurd. Vier minuten voor elke vogel, 16 minuten voor elk groepje, met na afloop vijf minuten om fouten te herstellen. Nadat de laatste vogel was gekeurd en de lunch genoten, begon het nakijken van de keurbriefjes. Voor de examencommissie



sie een arbeidsintensieve en verantwoordelijke klus, die van de aspiranten wat geduld vroeg.

Een keurbrief valt of staat met een kloppende administratie: het correct aangeven van soort en kleurslag van de vogel, indien mogelijk man of pop, keurschaal. Formaat, kleur en tekening zijn belangrijke rubrieken. In de eerste rubriek altijd twee opmerkingen maken: én over formaat/model én conditie. Punten moeten in overeenstemming zijn met de gemaakte opmerkingen.

Aan het eind van een lange dag werd duidelijk dat Gerrit Streefkerk behalve voor tropen nu ook besteld worden voor het keuren van kromsnavel. Angelique Zijlstra (Harlingen), Paul Linskens (Well), Peter van der Noord (IJmuiden), Marcel Ponte (Maasland) en Jeroen van der Zwaag (Winschoten) mogen zich keurmeester tropische vogels, Europese cultuurvogels, duiven en grondvogels noemen en kunnen worden geboekt. Van harte proficiat!



Bondsmededelingen april 2022



VAN DE KEURMEESTERVERENIGING Tropische vogels en parkieten

W. Smit uit Steenwijk heeft is voortaan alleen te bereiken op nummer : 06-16495221.

H. A. Enzerink uit Enschede heeft een nieuw mobiel nummer : 06-29825243.

G. Streefkerk uit Schagen is ook bevoegd om Grote parkieten en dwergpapegaaien te keuren.

Geslaagde keurmeesters :

P. Linskens , Mulderstraat 5, 5855 CD Well, e-mail : paullinskens@home.nl , mobiel: 06-17394904

P. van der Noord, Planetenweg 276, 974 BN IJmuiden, e-mail : pepevander Noord@gmail.com, mobiel: 06-11566544.

M. Ponte, Nieuw Huis ter Lucht 13, 3155 EK Maasland, e-mail: marcelponte@hotmail.com , mobiel: 06-42681023

J. Zwaag, Otterlaan 14+6, 9675 LX Winschoten, e-mail: Jeroen.anna@gmail.com en mobiel: 06-30965046.

Mevr. A. Zijlstra, Hoekerhof 19, 8862 PZ Harlingen, e-mail: lieky@outlook.com en mobiel: 06-41151892

Kleur en postuurkanaries

S.S. v.d. Heide uit Beesterzwaag is voortaan alleen te bereiken op nummer : 06-22394019.

K.H. de Groot uit Delfzijl is nu ook bevoegd om postuurkanaries te keuren.

DISTRICT NOORD-BRABANT OOST

Op 7 februari jl. huldigde VV Helmonds Kleur'56 Dhr. Tiny Machielse. Eindelijk na 2 jaar van uitstel door corona dan toch zijn welverdiende huldiging - niet alleen 50 jaar lid van de NBvV, maar ook 50 jaar lid van de vogelvereniging Helmonds Kleur'56. Daarbij werd hij ook nog als erelid van onze vogelvereniging gehuldigd.



DISTRICT FRIESLAND

Na ruim 30 jaar in het bestuur van de Drachtster Vogelvrienden te hebben gezeten, heeft Harry Dolstra onlangs afscheid genomen. Hij ontving hiervoor van Bondsvoorzitter Klaas Snijder namens de NBvV de "Speld van bijzondere waardering".



DISTRICT NOORD-BRABANT WEST

Tijdens de jaarvergadering van VV Kanaria uit Roosendaal heeft districtsvoorzitter Dhr. Jack Burm ons erelid Louis Donkers gehuldigd met zijn 70-jarig lidmaatschap bij de NBvV. Louis die sinds 1 januari 1952 lid is bij de bond heeft vele functies binnen de vogelsport vervuld. Bij VV Kanaria heeft hij alle bestuur functies bekleed. Bij de NBvV heeft Louis zich vele jaren ingezet als keurmeester van kanaries. Louis heeft internationale keuringen van kanaries verricht in o.a. Frankrijk, Italië, België, Denemarken enz. Vele oudere liefhebbers onder ons zullen Louis herkennen als een oprecht keurmeester met aan-

dachtspunten waarop wij moesten letten bij onze vogels. Louis heeft uit handen van Dhr. Jack Burm een oorkonde ontvangen voor zijn inzet en lidmaatschap bij de NBvV.



DISTRICT ZUID-HOLLAND

Op 17-2-2022 huldigde VV Westland hun lid Leo van der Sande vanwege zijn 60-jarige lidmaatschap van de NBvV. Leo was destijds een van de oprichters van de vogelvereniging De Edeltzanger uit Monster, hij is hier ook zo'n 20 jaar voorzitter geweest. In 2019 is deze vereniging gefuseerd met de vogelverenigingen uit De Lier en uit Naaldwijk zodat er nu een krachtige vogelvereniging voor het hele Westland bestaat. Op de foto wordt Leo gehuldigd door de huidige voorzitter Dhr. Jan van Wingerden.



Bij de vogelvereniging Rijnmond waren er nogal wat jubilarissen, waaronder hun langste lid bij de NBvV Dhr. Aad Crama. Een man die vele functies als materiaalman heeft bekleed bij verschillende verenigingen in de regio Rijnmond. Bij de Kolibrie in Rotterdam, de vogelvereniging Schiedam. En bij de Rotterdamse vogelverenigingen Vogels en Vriendschap en Rijnmond. Bij Rijnmond en de speciaalclub NKC is Aad nog steeds materiaalman. Dus een echte uit het hout gesneden verenigingsman in de vogelliefhebberij.



DISTRICT OVERIJSEL

De Deventer Vogelvrienden vierden onlangs hun 85-jarig bestaan; reden voor een feestje. De afdeling was destijds bij de oprichting de meest noordelijke tak aan de NBvV-stam. Er konden ook drie 50-jarige jubilarissen worden gehuldigd: Gerrit Boegborn, Peter Bredenbeek en Jan Haarman. Gerrit is al jarenlang succesvol kanariekwaker en een bekende verschijning als medewerker aan diverse NK's. Voor Peter geldt dat hij ook in Hazerswoude zal worden gehuldigd. Jan heeft in de loop der jaren alle functies in het dagelijks bestuur van de afdeling bekleed. Bij de foto: V.l.n.r. Peter Bredenbeek, Jan Haarman, Gerrit Boegborn



In 2022 is Klaas Molenkamp 50 jaar lid van de Vogelkring "Steenwijk en Omgeving" en van de NBvV. In de beginjaren een prima kweker van di-

verse soorten. In 1972 werd hij jeugdlid en werd met een bastaard muskaatvink x Japanse meeuw kampioen. In 1977 won hij het Bondskruis met een agapornis roseicollis. Ook in de beginjaren nam hij nog vele malen deel aan de TT, met o.a. bastaarden, agaporniden en kwartels. De laatste jaren heeft hij echter andere dingen aan zijn hoofd. Hij is nog wel sponsor van onze TT door het beschikbaar stellen van de Willy Loppisbeker voor de mooiste vogel van de show. Willy Loppis is een vereniging van Maastrichts aardewerk, waarvan hij voorzitter is. In zijn woning heeft hij hiervan een museum ondergebracht. Op de foto speldt voorzitter Henk van Dijk de jubilaris de bijbehorende speld op.



DISTRICT UTRECHT

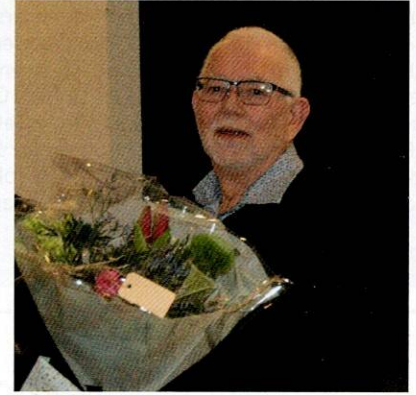
Bij Kanaria1 uit Utrecht is de Dhr. A.D.I. Boog 60 jaar lid - zowel van de vereniging als de bond. Hij heeft diverse bestuursfuncties bekleed, waaronder 40 jaar als voorzitter. Tevens was hij 41 jaar keurmeester, waarvan 35 jaar COM-keurmeester. De heren J. van Valkenburg en R. v.d. Putten van het districtsbestuur reikten hem de bondsspeld uit en de vereniging maakte hem erevoorzitter en zette hem in de bloemen.





DISTRICT ZEELAND

Bij de vogelvereniging in Arnhem zijn Marien en Max Pleijte beide 50 jarig jubilaris. Op de foto ziet u Marien Pleijte. Max Pleijte was niet aanwezig bij de huldiging.



Jubilea

Jubilarissen 25 jaar

Th. Engelen, afd. Deurne (507);
M. van Vliet, afd. Montfoort (M35);
J. v. Diesen en J. v.d. Winkel, afd. Best (B09);
H.J. Fresen (†) en C.J. Marchal, afd. Austertlitz (A23);
G. van der Hijden, J. van der Donk en R. de Valk, afd. Middelrode (M04);
H. van Eerden, M. van Eerden, B. van Eerden, J. v/d Jagt en H. Morazzo, afd. Rijnmond (R35);
A. van Gelder en H.K. Pastoor, afd. Steenwijk (S15).

Jubilarissen 40 jaar

W. Seijkens, afd. Deurne (507);
F. Donders, afd. Best (B09);
H.H. Duitscher en J.M. Avezaat, afd. Austertlitz (A23);
H. van Hout, afd. Wijchen (W07);
A. Verkerk, afd. Krimpen aan de IJssel (k04);
A. Kapteijns en Mevr. M. Weidemeijer, afd. Middelrode (M04);
W.v/d Bos, J. Hameetman en B. v/d Ree, afd. Rijnmond (R35);
W. Dijkstra, A. van der Heijde en G. van der Heide, afd. Steenwijk (S15).

Jubilarissen 50 jaar

T. Machiels, afd. Helmond 1 (H63);
G. Boegboorn, P. Bredenbeek en J. Haarman, afd. Deventer 1 (D01);
T. van Dreumel, afd. Wijchen (W07);
M. Pleijte en M. Pleijte, afd. Arnhem (A09);
Fr. van Workum, afd. Weurt (505);
Mevr. R. van den Berg, T. Kerkhof, T. Riswick en M. van der Donk, afd. Middelrode (M04);
A. Crama, afd. Rijnmond (R35);
K. Molenkamp en J. Osel, afd. Steenwijk (S15).

Jubilarissen 60 jaar

J. van Gerwen, afd. Best (B09);
M.C. Broekhoff, Bodegraven (VL);
L. van der Sande, afd. Westland (W03);
A.D.I. Boog, afd. Utrecht 1 (218).

Jubilarissen 70 jaar

L. Donkers, afd. Roosendaal 4 (R19);
D. van de Velde, afd. Ammerstol/Bergambacht (A08).

Ereleden

T. Machiels, afd. Helmond 1 (H63);
A.D.I. Boog erevoorzitter, afd. Utrecht 1 (218).

Overledenen

J. Ringenier uit Dedemsvaart was lid van bijzondere waardering en oud bestuurslid en ringencommissaris van V.V. "De Gieteling", afd. Dedemsvaart (D14); M. van Staaij uit Bosschenhoofd was erelid en bestuurslid van V.V. "De Nachtegaal", afd. Bosschenhoofd (B47).

J.P.G.M. den Hollander, Rilland (B03);
J.T.M. Beijl, Lisse (N16); H.A.M. Geerlings, Noordwijkerhout (N16); L.A.J. vd. Nieuwenhuizen, Erp (E32); J. van Os, Emmen (E10); A. Bens, Mill (M07); F.W.B.M. Jacobs, Dalfen (D09); D.J.A. Wagemakers-Dekker, Hendrik-Ido-Ambacht (H79); H.J. Maatman, Eibergen (N31); M. P. Vollebregt, Hank (A31); W.F.E. Blom Loon (R25); T.H. Hubbers, Groesbeek (G30); J. Marinissen, Middelburg (S28); A.A. Wepster, Dordrecht (D05); J.P.G.M. van de Winkel, Veldhoven (V07); M.P. Vollebregt, Hank (A31); H.G.I. Helsloot, Heiloo (H80).

Wij wensen alle nabestaanden veel sterkte bij het verwerken van hun verlies.

ERELEDEN

L.M.G. Bertina, C. van Elven, H. de Geus, R. Grefhorst, J. Heesakkers, H.P.G.M. van Hout, J.A.M. Kerkhof, P.J.F. Klören, T.J. Koenen, C.G. Maandag, S. Munniksmä, Mr. H.J.M. Stienen, H.K. v.d. Wal, C.W. Westland, W. Zijlstra.

LEDEN VAN VERDIENSTE

J.J. Aelbrecht, J. v/d Beek, E.B.A. Berns, T. Bielderma, K. Bink, B. Bosch, H. Branje, A. Castermans, R. van Dijk, A. Gort, P. Hagenaars, K. Haisma, B.A.M. Horsting, A.J. Houtkooper, H.F.M. Jansen, J.M.C. van Kempen, G. Konderink, J. Kreijveld, C.H.M. van der Linden, C. van Lunteren, A. Mertens, A. van Mingeroot, A.P.F. van Niel, P. Ooijen, C. van Oosterhout, J. Perdon, R. Steenbakkers, H. Suichies, W.A. Tolman, P. v.d. Tuin, J. Wijnhoven, H. Wouwenaar, K. Zegelaar.

HOOFDBESTUUR

Voorzitter: Klaas Snijder, tel. 0513-416610, E-mail: k.snijder@home.nl

2e voorzitter: Albert Zomer, tel. 0546-456146, E-mail: albertzomer1958@outlook.com

Secretaris: Huub Mertens, tel. 06-19053510, E-mail: huubmertens54@gmail.com

Penningmeester: Dirk Verburg, tel. 0113-502676, E-mail: cn.vogel@zeelandnet.nl

Bestuurslid: Sjaak van Bennekom, tel. 035-6562027, E-mail: jjvanbennekom@hetnet.nl

VERTROUWENSPERSOON

Jan Perdon, tel. 06-53256215, E-mail: pdteh@home.nl

SECRETARIAAT KEURMEESTERSVERENIGING

Hans de Boer, Kraatsweg 40, 6712 DC Ede, tel. 06-42812029, E-mail: secretariaatkmv@gmail.com

BONDSBUREAU

Bezoekadres: Aletta Jacobsstraat 4, 4623 ZB Bergen op Zoom.

Postadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom.

Telefoon: 0164-235007

E-mail: info@nbvv.nl

Internet: www.nbvv.nl

Het bondsbureau is op werkdagen geopend van 8.30 tot 12.30.

Uitgebreide contactinformatie vindt u op onze website www.nbvv.nl

COLOFON**Colofon****UITGEVER**

'Onze Vogels' is het maandelijks tijdschrift van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. Een organisatie van vogelliefhebbers met ca. 23.000 leden. De NBvV is opgericht in 1933. De totale oplage van Onze Vogels bedraagt 24.000 exemplaren.

Het tijdschrift wordt toegezonden aan leden, verspreide leden en binnen- en buitenlandse abonnees. Men wordt lid van de NBvV door zich aan te sluiten bij een van de circa 500 plaatselijke verenigingen van de bond. Ook bestaat voor iemand die principieel geen lid wenst te worden van een afdeling/vereniging om verspreid lid worden van de NBvV. Een verspreid lidmaatschap kost € 40,- per jaar (bij automatische incasso – anders zijn € 2,50 extra administratiekosten verschuldigd).

ABONNEMENTSPRIJZEN

Nederland € 30,- (bij automatische incasso – anders zijn € 2,50 extra administratiekosten verschuldigd). België € 36,-, Priority-post naar alle andere landen € 94,-. Verspreid lid buitenland: bovenvermelde bedragen met € 10,00 verhogen. Het abonnementsjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december.

ADRES

NBvV, Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom tel. 0164-235007, e-mail: info@nbvv.nl, website: www.nbvv.nl

Bankrekeningen: ABN AMRO bank, IBAN: NL55ABNA0468959262 (BIC: ABNANL2A) - ING bank: IBAN: NL96INGB0001148324 (BIC: INGBNL2A) t.n.v. Ned. Bond van Vogelliefhebbers.

De NBvV staat ingeschreven in het verenigingsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Breda onder nummer 40280824.

REDACTIE

Hoofredactie: Henk Branje – te bereiken via E-mail: hbranje@icloud.com

Redactieadres: Bonds bureau NBvV, t.a.v. redactie Onze Vogels, Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom. Tel. 0164-235007 E-mail: info@nbvv.nl

ZAKELIJKE ADVERTENTIES

Tarieven en deadlines voor zakelijke advertenties zijn te verkrijgen via het bondsbureau te Bergen op Zoom.

**VERANTWOORDELIJKHEID**

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is niet verantwoordelijk voor de gepubliceerde advertenties en kent geen verplichting tot het opnemen van advertenties. De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publicatie neemt de NBvV geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Overname van artikelen, illustraties, foto's of gedeelten daarvan is zonder schriftelijke toestemming niet toegestaan.

VORMGEVING: Ingrid Hubers**DRUK:** Muller Print & Sign - Amsterdam

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd in de tweede volle week van de volgende maand.

BEËINDIGING LIDMAATSCHAP:

Afdelingsleden kunnen, indien gewenst, hun lidmaatschap beëindigen middels opzegging bij de vereniging waar zij lid zijn. Dit kan per kwartaal. Het lidmaatschap voor verspreide leden is per jaar opzegbaar.

Verspreide leden kunnen hun jaarlidmaatschap telkenmale per 31 december opzeggen via het Bonds bureau.

Grasparkiet

Melopsittacus undulatus

april

© Adri van Kooten



De wilde grasparkiet in Australië is groen van kleur met een zwarte ondulatietekening. Wanneer we naar de afbeelding van de grasparkiet op de kalender kijken zien we dat deze in plaats van een groene een violette lichaamskleur heeft en dat de zwarte ondulatietekening ook anders is dan bij de wilde grasparkiet. Zowel de afwijkende kleur als de afwijkende ondulatietekening wordt veroorzaakt door een zogeheten mutatie. Een mutatie is feitelijk niets anders dan een spontane verandering in de

erfelijke code (=gen) van de vogel. In het geval van een verandering in kleur betreft het dan een kleurmutatie en bij een verandering van de tekening zouden we kunnen spreken van een tekeningmutatie. In het geval van de afgebeelde grasparkiet draagt de kleurmutatie de naam violet en de tekeningmutatie de naam van opaline. De violetmutatie is verantwoordelijk voor een verandering in de structuur van de veer waardoor violette lichtstralen ontstaan. De mutatie opaline is verantwoordelijk voor een andere distributie van het eumelanine,

de zwarte (tekening)kleurstof in de bevedering. Het eumelanine van de ondulatietekening wordt sterk gereduceerd en de ondergrond van de tekening krijgt de lichaamskleur. Ook laten opaline grasparkieten een spiegeltekening in de vleugelpennen zien, hetgeen bij de afgebeelde grasparkiet ook te zien is. Verder hebben 'normale' grasparkieten volledig doorgeschilderde pennen, bij de opaline is een gedeelte pigmentloos.

Vogelliefhebbers in Nederland Goed nieuws over 'DE VOGELWERELD' A.O.B.

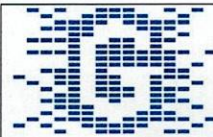
Steeds meer Nederlandse liefhebbers willen een abonnement op het tijdschrift 'De Vogelwereld' van A.O.B. Speciaal voor die mensen heeft het bestuur een speciale regeling uitgewerkt. Nederlandse liefhebbers kunnen voortaan door slechts 37 euro te storten op het rekeningnummer BE05 7390 1147 2875 – BIC GEBA BE BB een jaar lang ons tijdschrift ontvangen.

Gelieve naam en volledig adres te vermelden bij de betaling.

'De Vogelwereld' verschijnt 11x per jaar.

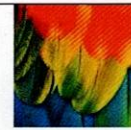
9x op 48 blz. A4 en 2x op 64 blz. A4

Uw kan een gratis proefnummer downloaden van www.aobbel.be



GENDIKA

LABORATORIUM VOOR
GENETISCH ONDERZOEK



Vogels



Duiven



Dieren

Al meer dan 20 jaar gespecialiseerd in DNA onderzoek

Geslacht Ziekte Verwantschap Soorten

Voor informatie bel (+31) 0598-619343
of ga naar www.gendika.com



Uitgebalanceerd voer maakt uw vogels actief en levenslustig, beïnvloedt de weerstand en is bepalend voor hun levensverwachting.

3828 parkiet extra voor gras-en Engelse parkieten is:

- ✓ rijk in samenstelling
- ✓ geschikt voor vogels die veel energie gebruiken

Zoek jouw verkooppunt via www.garvo.nl/winkels



KBOF DE WITTE SPREEUWEN

Het meest gelezen Belgisch Ornithologisch tijdschrift, pagina's boordevol informatie over onze vogels ! Het tijdschrift dat U maandelijks ontvangt en tevens digitaal kan lezen op pc, gsm, tablet.

Voor een jaarabonnement in Nederland gireert u € 40 via een Europese overschrijving bij de KBC bank.

IBAN rekeningnr. BE33 7330 0642 3046 en BIC code = KREDBEBB t.a.v. KBOF - VPF, Molenheide 8 te BE 2870 Puurs-Sint-Amands.

Inschrijvingen en inlichtingen bij Achten Paul, Everslaarstraat 78, BE 9180 Lokeren, België.

E-mail: ledenadministratie@kbof.be

Via onze website: <http://www.kbof.be> kan U gratis een proefnummer inzien !



Dutchy's®

Roofmijten ter voorkoming en bestrijding van bloedmijten in dierenverblijven



Refona, bestrijdt en beschermt biologisch

Voor meer informatie en/of bestellen: www.refona.nl | info@refona.nl | (0593) 37 00 35



Propolis tinctuur

Propolis tinctuur is een natuurlijk voedingssupplement voor vogels, duiven en hoenders.

Propolis is een soort hars die Bijen produceren en gebruiken in hun nesten. Het is rijk aan aminozuren, organische zuren en vitaminen.